

**RAPORT
Z MONITORINGU
I EWALUACJI
LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU
STOWARZYSZENIA LGD
„KRAINA RAWKI”
W 2018 ROKU**

Spis treści

I. Słownik skrótów	2
II. Wstęp.....	2
III. Zakres badania i metodologia	3
3.1 Cel i zakres badania	3
3.2 Kryteria ewaluacji.....	4
3.3 Metody i techniki badawcze.....	4
3.4 Odbiorcy ewaluacji	4
IV. Działalność pracy biura i organów Stowarzyszenia.	5
4.1 Pracownicy biura Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Kraina Rawki”.	5
4.1.1 Ocena jakości doradztwa udzielanego przez pracowników biura LGD.....	6
4.2 Walne Zebranie Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Kraina Rawki”	10
4.3 Rada Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Kraina Rawki”.	10
4.4 Zarząd Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Kraina Rawki”	11
4.5 Komisja Rewizyjna Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Kraina Rawki”	12
V. Postęp we wdrażaniu LSR.	13
5.1 Stopień realizacji celów i wskaźników produktu LSR	13
5.2 Stopień realizacji budżetu	18
5.3 Realizacja Planu Komunikacji	22
5.4 Realizacja projektów współpracy	27
VI. Badanie satysfakcji mieszkańców za rok 2018.....	28
6.1 Opis grupy badanej.....	28
6.2 Wyniki badania ankietowanego	30
6.3 Wnioski z badania ankietowanego.....	38
VII. Warsztat refleksyjny.....	38
VIII. Wnioski	40
IX. Spis wykresów	41
X. Spis tabel	42

I. Słownik skrótów

LGD – Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Kraina Rawki”

LSR - Lokalna Strategia Rozwoju na lata 2014-2020

PROW – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

MRiRW – Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

RLKS - Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność

SW- Samorząd Województwa

II. Wstęp

Niniejszy raport został sporządzony przez powołany przez Zarząd Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Kraina Rawki” Zespół ds. Ewaluacji Strategii składający się z 3 pracowników biura LGD „Kraina Rawki”. Raport opracowano zgodnie z Procedurą monitoringu i ewaluacji stanowiącą załącznik nr 2 do LSR.

Warunkiem efektywnego wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju jest bieżące monitorowanie jej realizacji oraz okresowa ewaluacja. Monitoring realizacji LSR Stowarzyszenia LGD „Kraina Rawki” stanowi równoległy do jej wdrażania, ciągły i rutynowy proces wymagający zbierania i analizy danych oraz raportowania wyników w określonych przedziałach czasowych. Ewaluacja to „obiektywna ocena projektu, programu lub polityki na wszystkich jego etapach, tj. planowania, realizacji i mierzenia rezultatów. Powinna ona dostarczyć rzetelnych i przydatnych informacji pozwalając wykorzystać zdobytą w ten sposób wiedzę w procesie decyzyjnym. Często dotyczy ona procesu określenia wartości lub ważności działania, polityki lub programu.”¹

Raport obejmuje swoim zakresem 2018 rok i został sporządzony na podstawie prowadzonych przez biuro LGD rejestrów, licznika odwiedzin strony internetowej na podstawie danych uzyskanych od jej administratora oraz anonimowych badań ankietowych. W raporcie ujęto również rekomendacje z raportu z przeprowadzonego warsztatu refleksyjnego, których realizacja umożliwi wprowadzanie zmian i optymalizację wdrażania LSR oraz usprawni funkcjonowanie LGD w kolejnych latach działania. Przeprowadzona przez nas ewaluacja jest ewaluacją on-going. Raport podzielony został na rozdziały dotyczące zakresu i metodologii badań, funkcjonowania Stowarzyszenia, wdrażania LSR, badania satysfakcji mieszkańców oraz warsztatu refleksyjnego. Poszczególne podrozdziały niniejszego raportu odnoszą się do konkretnych elementów realizacji LSR poddanych ewaluacji.

Raport ewaluacyjny dostarczy informacji o realizacji działań prowadzonych przez Lokalną Grupę Działania „Kraina Rawki” w 2018 roku. Dane zostaną wykorzystane do przygotowania działań wdrażanych przez LGD w kolejnych latach realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju oraz posłużą do wypracowania katalogu dobrych praktyk w zakresie realizacji LSR.

¹ <http://www.ewaluacja.gov.pl>

III. Zakres badania i metodologia

3.1 Cel i zakres badania

Głównym celem przeprowadzonej ewaluacji była bieżąca ocena stopnia wdrażania założeń Lokalnej Strategii Rozwoju osiągniętego dzięki realizacji poszczególnych działań wykonanych w 2018 roku oraz ocena funkcjonowania LGD.

Zakres badania:

- przedmiotowy - przedmiotem ewaluacji są zadania zrealizowane przez Lokalną Grupę Działania „Kraina Rawki” w celu wypełnienia założeń określonych w Lokalnej Strategii Rozwoju;
- czasowy - raport dotyczy postępów realizacji LSR i funkcjonowania LGD (od 01.01.2018r. – 31.12.2018r.);
- przestrzenny - zakres przestrzenny raportu obejmuje obszar wszystkich gmin należących do Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania "Kraina Rawki" tj. Gminy: Biała Rawska, Cielądz, Kowiesy, Puszcza Mariańska, Rawa Mazowiecka, Regnów, Sadkowice, Wiskitki, Żelechlinek, gdzie były realizowane zadania zawarte w LSR.

W procesie ewaluacji w zakresie wdrażania LSR badaniu przede wszystkim poddano:

- Stopień realizacji celów, przedsięwzięć i wskaźników przewidzianych w LSR,
- Budżet LSR,
- Efektywność działalności biura LGD i organów Stowarzyszenia,
- Jakość i efektywność świadczonego doradztwa,
- Skuteczności promocji i aktywizacji społeczności lokalnej,
- Efektywność Planu komunikacji.

Szczegółowe informacje odnośnie źródeł danych oraz metod ich zbierania zostały przedstawione w poniższej tabeli:

Tabela nr 1: Źródła danych oraz metody ich zbierania

Elementy poddane badaniu	Źródła danych i metody ich zbierania
Działalność LGD, pracownicy i funkcjonowanie Biura	Badania ankietowe
Skuteczność promocji i aktywizacji społeczności lokalnej	Rejestr danych LGD
Stopień realizacji celów LSR – stopień realizacji wskaźników	Rejestr danych LGD Raport z warsztatu refleksyjnego
Budżet LSR	Rejestr danych LGD
Plan komunikacji	Rejestr danych LGD
Satysfakcja mieszkańców	Badanie ankietowe

3.2 Kryteria ewaluacji

Kryteria ewaluacji służą wskazaniu, co w ramach prowadzonej ewaluacji będzie podlegało ocenie. Stanowią pryzmat, przez który ewaluator patrzy na ewaluowane przedsięwzięcie, oceniając strategię pod kątem stopnia spełniania określonego kryterium.

- trafność – oznacza stopień w jakim cele LSR odpowiadają zidentyfikowanym problemom i potrzebom lokalnej społeczności;
- efektywność – ocena poziomu „ekonomiczności” projektu, czyli stosunek poniesionych nakładów do uzyskanych wyników i rezultatów;
- skuteczność – ocena stopnia, na ile cele przedsięwzięcia, zdefiniowane na etapie programowania, zostały osiągnięte;
- użyteczność – stopień zaspokojenia potrzeb beneficjentów w wyniku osiągnięcia rezultatów podejmowanych operacji;
- trwałość – ocena faktu, czy pozytywne efekty projektu na poziomie celu mogą trwać do zakończenia finansowania zewnętrznego oraz czy możliwe jest utrzymanie się wpływu tego projektu w dłuższym okresie na procesy rozwoju obszaru LGD.

3.3 Metody i techniki badawcze

W trakcie realizacji ewaluacji zastosowano następujące metody i techniki badawcze:

1. Analiza danych zastanych: treść Lokalnej Strategii Rozwoju, dokumenty LGD dotyczące oceny projektów, sprawozdania z działalności LGD, protokoły z posiedzeń Rady, protokoły z posiedzeń Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia, protokoły z posiedzeń Zarządu, protokoły z posiedzeń Komisji rewizyjnej, listy rankingowe, dane z monitoringu wdrażania LSR, rejestry danych prowadzone przez LGD.
2. Badanie ankietowe: badanie on-line, którego celem było poznanie opinii mieszkańców na temat warunków życia w ich gminie.
3. Warsztat refleksyjny: warsztat ewaluacyjny, którego celem była bieżąca analiza procesu wdrażania i jego efektów oraz zmian w otoczeniu LSR, służących lepszemu zrozumieniu osiąganych rezultatów i oszacowaniu, w jakim stopniu zbliżają nas one do osiągnięcia głównych celów.

3.4 Odbiorcy ewaluacji

Odbiorcami niniejszego raportu będą:

- Członkowie Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Kraina Rawki”;
- Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego, jako Instytucja nadzorująca wdrażanie Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, w ramach działania LEADER;
- Wszyscy Beneficjenci i Odbiorcy działań LGD;
- Mieszkańcy terenu objętego zasięgiem działań LGD.

IV. Działalność pracy biura i organów Stowarzyszenia.

4.1 Pracownicy biura Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Kraina Rawki”.

Według umowy ramowej w biurze LGD od poniedziałku do piątku znajduje się przynajmniej jeden pracownik w godzinach pracy biura. Na dzień 31.12.2018r. na umowę o pracę w biurze zatrudnionych było 4 osób, w tym jedna na urlopie macierzyńskim, a od dnia 10.08.2019 r. na urlopie wychowawczym.

W analizowanym okresie pracownicy biura LGD odpowiedzialni byli przede wszystkim za:

- przygotowywanie zmian procedur standardowych wyboru i oceny operacji w ramach LSR LGD „Kraina Rawki”,
- przygotowywanie zmian procedur oceny i wyboru grantobiorców w ramach projektów grantowych,
- przygotowywanie propozycji zmian lokalnych kryteriów wyboru operacji,
- przygotowywanie propozycji zmian w Lokalnej Strategii Rozwoju,
- aktualizację harmonogramu naborów oraz harmonogramu realizacji planu komunikacji,
- zorganizowanie i przeprowadzenie spotkań informacyjnych dla potencjalnych beneficjentów naborów dotyczących projektów grantowych,
- doradztwo udzielane potencjalnym beneficjentom i wnioskodawcom na temat zasad przyznawania pomocy na realizację operacji w ramach LSR oraz przygotowywania wniosku o przyznanie pomocy i prowadzenie ewidencji udzielonego doradztwa,
- obsługę naborów wniosków w ramach poddziałania 19.2,
- realizację celów planu komunikacji,
- organizację szkoleń dla członków Rady i Zarządu,
- współpraca z innymi LGD w ramach przygotowywania międzynarodowych projektów współpracy,
- promocję i aktywizację,

a także przygotowywanie wszelkich dokumentów związanych z realizacją postanowień Umowy o warunkach i sposobie realizacji Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność nr 00004-6933-UM0510004/15, objętej PROW na lata 2014-2020. Pracownicy Biura uczestniczyli także w trzech szkoleniach:

- szkoleniu zorganizowanym przez Jednostkę Regionalną KSOW Województwa Łódzkiego wspólnie z Łódzką Siecią LGD. Szkolenie dotyczyło ochrony danych osobowych oraz realizacji projektów współpracy. W szkoleniu wzięło udział trzech pracowników biura;
- szkoleniu zorganizowanym przez Jednostkę Regionalną KSOW Województwa Łódzkiego wspólnie z Łódzką Siecią LGD. pn.: „Monitoring i ewaluacja LSR – aspekty praktyczne w kontekście obowiązujących wytycznych”. W szkoleniu wzięło udział dwóch pracowników biura;
- szkolenie w ramach doskonalenia pracowników biura LGD i organów Stowarzyszenia w ramach PROW 2014-2020 - wymiana doświadczeń między LGD, które odbyło się w Małachowicach-Szemborowicach w województwie wielkopolskim, w Stowarzyszeniu Światowid. Tematem szkolenia były „Aspekty prawne utworzenia i prowadzenia inkubatora przetwórstwa rolno-spożywczego oraz budowanie rynków zbytu produktów lokalnych i ekologicznych poprzez

ekonomię społeczną, jako jedno z przykładowych zagadnień powołanych w ramach PROW 2014-2020 i prowadzonych przez Lokalną Grupę Działania”. W szkoleniu wzięło udział trzech pracowników biura.

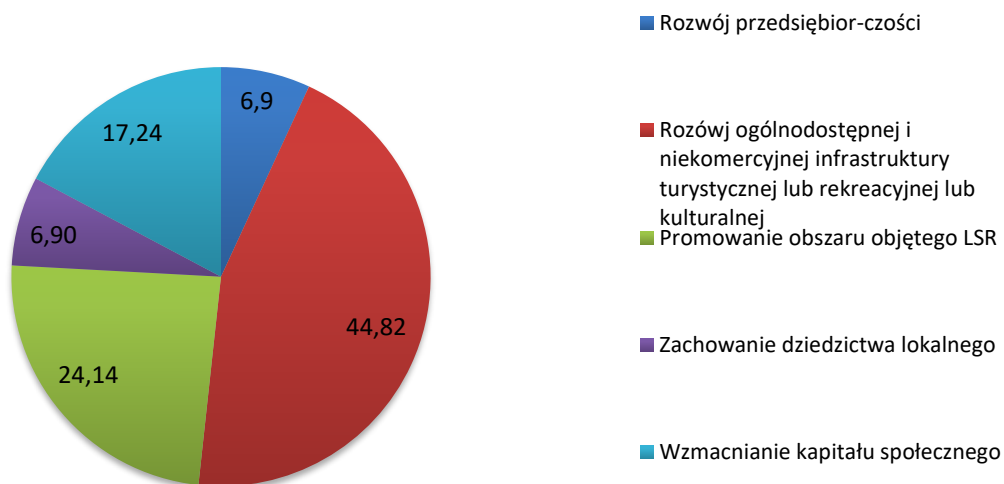
Ponadto pracownicy biura prowadzili działania związane z bieżącą obsługą działalności Stowarzyszenia.

4.1.1 Ocena jakości doradztwa udzielanego przez pracowników biura LGD.

W związku z rozpoczęciem naborów w drugiej połowie 2018r., w badanym okresie LGD „Kraina Rawki” dokonała oceny jakości i efektywności świadczonego doradztwa poprzez badanie ankietowe interesantów, którym udzielono doradztwa bezpośredniego. W 2018 roku z doradztwa skorzystało łącznie 71 osób/podmiotów (25 osób skorzystało z doradztwa w biurze, natomiast 46 osób skorzystało z doradztwa telefonicznego).

Potencjalni beneficjenci, którzy korzystali z indywidualnego doradztwa w biurze LGD w Starej Rossosze mieli możliwość wypełnienia anonimowej ankiety oceniającej doradztwo świadczone przez pracowników LGD. Ankiety zostały wypełnione przez 25 osób. Na podstawie ankiet oceniających udzielone doradztwo stwierdzono, że udział w doradztwie z pracownikami biura spełnił oczekiwania wszystkich ankietowanych. Wyniki przeprowadzonych ankiet przedstawione są poniżej.

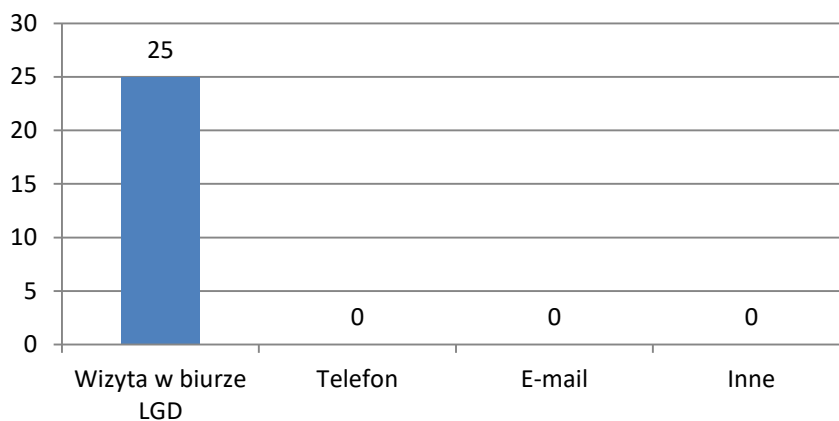
Pierwsze pytanie dotyczyło zakresu tematycznego udzielonego doradztwa.

Wykres nr 1. Rozkład ankietowanych ze względu na zakres udzielonego doradztwa.

Spośród ankietowanych 25 osób korzystało z doradztwa dotyczącego pozyskania dofinansowania w następujących zakresach tematycznych: rozwój przedsiębiorczości - (6,9%), rozwój ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej lub kulturalnej - (44,82%), promowanie obszaru objętego LSR - (24,14%), zachowanie dziedzictwa lokalnego - (6,9%), oraz wzmacnianie kapitału społecznego - (17,24%).

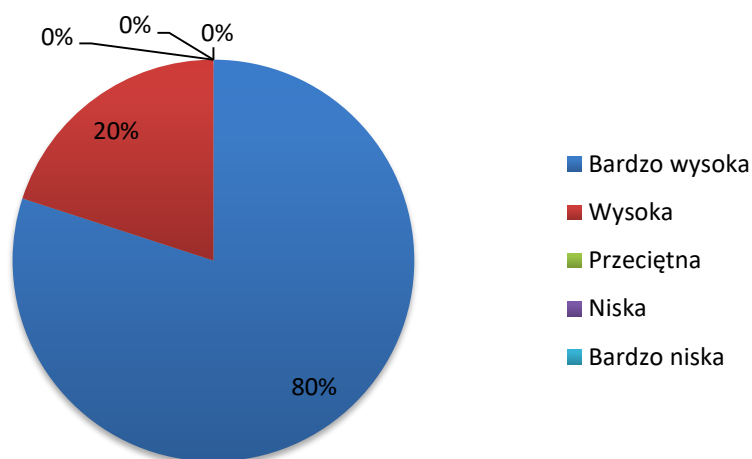
Następne pytanie dotyczyło formy prowadzonego doradztwa.

Wykres nr 2. Rozkład ankietowanych ze względu na formę udzielonego doradztwa.

Wszyscy ankietowani korzystali z doradztwa bezpośredniego w biurze LGD.

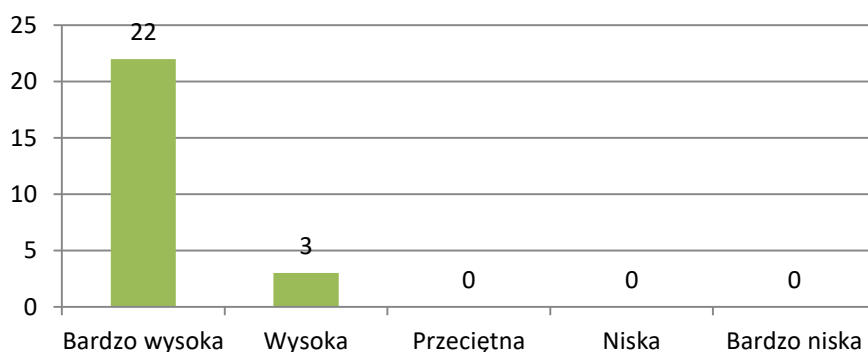
Kolejne pytanie dotyczyło oceny wiedzy i kompetencji pracownika udzielającego doradztwa (przygotowanie merytoryczne).

Wykres nr 3. Rozkład ocen ze względu na poziom wiedzy i kompetencji pracowników.

Aż 100% ankietowanych uznało wiedzę i kompetencje pracownika udzielającego doradztwa (znajomość zagadnień merytorycznych) na wysokim - 20% i bardzo wysokim - 80% poziomie.

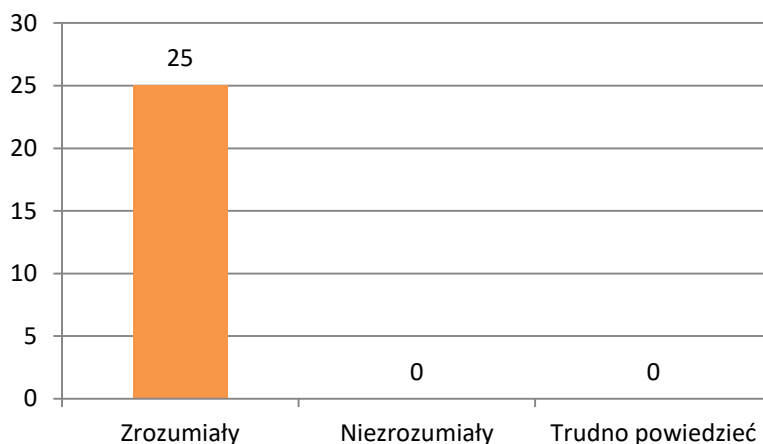
Trzecie pytanie dotyczyło oceny poziomu obsługi, na którą składają się komunikatywność, dostępność, chęć udzielania informacji.

Wykres nr 4. Ocena poziomu obsługi potencjalnych beneficjentów.

Poziom obsługi, w tym komunikatywność, dostępność i chęć udzielania informacji zostały ocenione na wysokim (12%) i bardzo wysokim (88%) poziomie przez wszystkich ankietowanych.

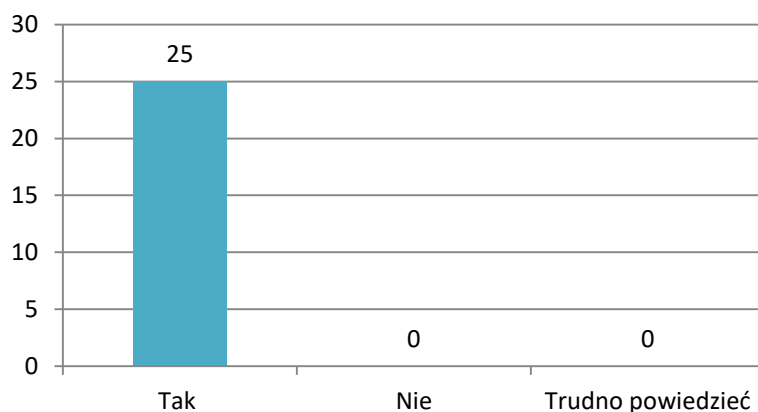
Kolejne pytanie miało na celu ocenę sposobu przekazywania informacji.

Wykres nr 5. Rozkład ocen dotyczących sposobu przekazania informacji.

Wszyscy ankietowani (25 osób) uznali, że sposób przekazania informacji przez pracowników biura podczas udzielanego doradztwa był dla nich zrozumiały.

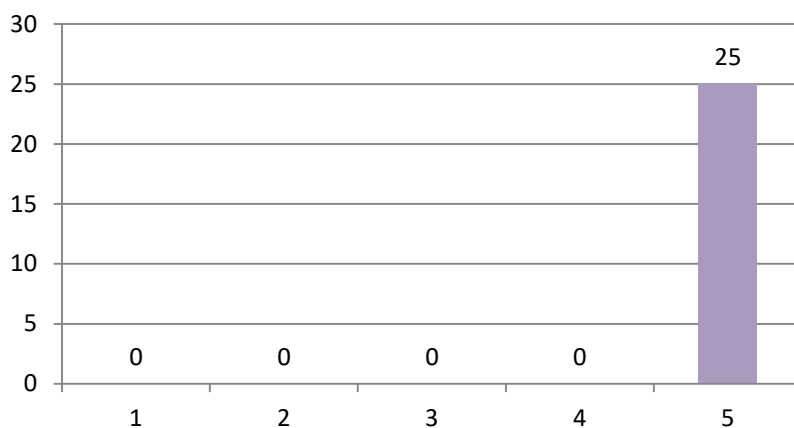
Następne pytanie brzmiało: „Czy wzrosła Pani/Pana wiedza w zakresie tematyki objętej doradztwem?”

Wykres nr 6. Rozkład ankietowanych ze względu na ocenę wzrostu poziomu wiedzy w zakresie doradztwa.

Udział w konsultacjach spowodował wzrost wiedzy w zakresie tematyki objętej doradztwem u 100% ankietowanych osób.

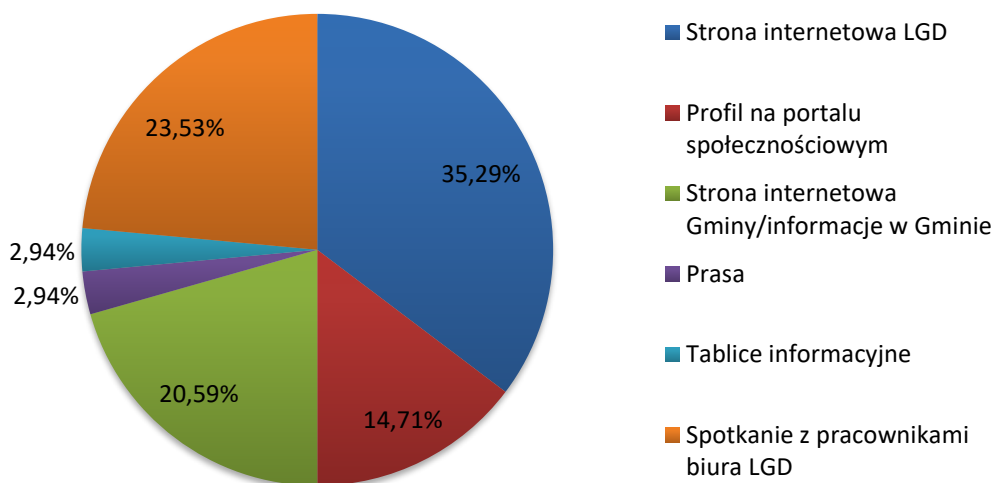
Kolejne pytanie dotyczyło oceny w skali od 1 do 5 na ile ankietowany jest zadowolony z udzielonego doradztwa, gdzie 1 oznacza - jestem bardzo niezadowolony/a, a 5 oznacza - jestem bardzo zadowolony/a.

Wykres nr 7. Rozkład ankietowanych ze względu na ocenę zadowolenia z udzielonego doradztwa.

Według skali od 1 do 5, wszyscy ankietowani są bardzo zadowoleni z udzielonego doradztwa.

W następnym punkcie ankietowani zostali zapytani o źródło, z jakiego uzyskali informację o możliwości dofinansowania za pośrednictwem LGD.

Wykres nr 8. Rozkład ankietowanych ze względu na źródło informacji o dofinansowaniu.

Z ankiety wynika, iż 35,29% osób informację o możliwości dofinansowania za pośrednictwem LGD uzyskało ze strony internetowej LGD, w drugiej kolejności ze spotkań z pracownikami biura LGD - 23,53%, następnie ze strony internetowej Gminy/informacji w Gminie - 20,59%, z profilu na portalu społecznościowym Facebook - 14,71% oraz z prasy i tablic informacyjnych - po 2,94%.

Ostatnie trzy pytania dotyczyły płci, przedziału wiekowego oraz gminy, w której mieszka ankietowany. Wśród ankietowanych było 17 mężczyzn oraz 8 kobiet w większości w wieku 50+ (60%), pozostałe osoby były w wieku 36-49 lat (24%), 26-35 lat (12%) oraz w wieku do 25 roku życia (4%). Z doradztwa skorzystały osoby z 8 gmin z obszaru LGD - Biała Rawska (16%), Cieladz (20%), Kowiesy i Puszcza Mariańska (po 8%), Rawa Mazowiecka (12%), Sadkowice oraz Wiskitki (po 16%) oraz Żelechlinek (4%).

Wnioski i rekomendacje wynikające z ankiet:

Jak wynika z powyższej analizy doradztwo świadczone przez pracowników jest oceniane bardzo wysoko przez ankietowanych. Efektywność doradztwa utrzymuje się na wysokim poziomie. Świadczy o tym duża ilość wniosków złożonych o wsparcie na realizację zaplanowanego przedsięwzięcia

1. Wiedza i kompetencje pracowników udzielających doradztwa zostały ocenione wysoko.
2. Wiedza przekazywana jest przez pracowników udzielających doradztwa w sposób zrozumiały.
3. Doradztwo świadczone przez pracowników biura spełnia oczekiwania potencjalnych beneficjentów.
4. Należy zachować obecną jakość świadczonych usług.

4.2 Walne Zebranie Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Kraina Rawki”.

Walne Zebranie Członków jest najwyższą władzą Stowarzyszenia i podejmuje najważniejsze dla funkcjonowania LGD decyzje. Na dzień 31 grudnia 2018r. liczba członków Stowarzyszenia wynosiła 80 osób. W 2018 roku Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Kraina Rawki” odbyło się 2 razy - 25 czerwca oraz 14 grudnia. Na pierwszym w 2018 roku zebraniu zatwierdzono zmiany w Statucie Stowarzyszenia, zatwierdzono także sprawozdanie finansowe z działalności Stowarzyszenia LGD „Kraina Rawki” za 2017 rok oraz udzielono absolutorium Zarządowi. Podczas Walnego Zebrania przyjęto także uchwałę w sprawie zatwierdzenia zmian w Regulaminie naboru wniosków w ramach działania „Granty Krainy Rawki” oraz w sprawie zatwierdzenia Raportu z monitoringu i ewaluacji Lokalnej Strategii Rozwoju za 2017 rok. W związku z rezygnacją Pana Piotra Libery z pełnionej funkcji członka Zarządu, podczas posiedzenia przeprowadzono tajne głosowanie, w wyniku którego nowym członkiem Zarządu została wybrana Pani Magdalena Ostalska.

Na posiedzeniu, które odbyło się dnia 14 grudnia 2018r. podjęto uchwałę dotyczącą wprowadzenia zmian w reprezentacji gmin w składzie Rady.

4.3 Rada Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Kraina Rawki”.

Rada LGD „Kraina Rawki” w 2018 roku odbyła 5 posiedzeń. Trzy z nich były związane z oceną, wyborem operacji do finansowania i ustaleniem kwoty wsparcia operacji, które mają być realizowane w ramach Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (RLKS) objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020 oraz z oceną protestów wniesionych przez beneficjentów, których operacje znalazły się poza limitem środków lub nie zostały wybrane do dofinansowania. Dwa posiedzenia w 2018 roku dotyczyły wyboru operacji w ramach działania „Granty Krainy Rawki” finansowanego ze środków własnych Stowarzyszenia.

Członkami Rady są przedstawiciele sektora społecznego, gospodarczego, publicznego oraz mieszkańcy. W związku z wyborami samorządowymi w październiku 2018 r. wójtem gminy Regnów został pełniący funkcję Prezesa LGD „Kraina Rawki” Pan Mariusz Cheba. Rada Gminy Regnów dnia 28 grudnia 2018 roku podjęła uchwałę, w której wyznaczyła Panią Alinę Szczegulską na reprezentanta Gminy Regnów w Stowarzyszeniu LGD „Kraina Rawki”, ponieważ Pan Mariusz Cheba pełniąc funkcję

Prezesa LGD nie może jednocześnie być członkiem Rady. Skład Rady na dzień 31.12.2018 r. liczył 19 osób.

Posiedzenie Rady z dnia 8 lutego 2018 r. dotyczyło przedstawienia opinii Urzędu Marszałkowskiego i ponownej oceny wniosków w ramach naborów numer 2/2017 podejmowanie działalności gospodarczej przez osoby z grupy defaworyzowanej w zakresie usług noclegowych oraz 4/2017 rozwijanie działalności gospodarczej przez osoby z grupy defaworyzowanej w zakresie usług noclegowych w zakresie poszczególnych kryteriów.

W dniach 8 lutego oraz 2 sierpnia 2018r. odbyły się posiedzenia Rady mające na celu omówienie, ocenę wniosków i dokonanie wyboru operacji, które mają być zrealizowane w ramach działania „Granty Krainy Rawki”.

Dnia 28 sierpnia Rada dokonała oceny i wyboru grantobiorców w ramach naborów na projekty grantowe numer 1/2018/G (Rozwój ogólnodostępnych miejsc kulturalno-integracyjnych), 2/2018/G (Stworzenie ofert spędzania wolnego czasu i podnoszenia kompetencji dla osób do 25 roku życia i osób w wieku 50+), 3/2018/G (Realizacja przedsięwzięć mających na celu renowację i promocję zabytków), 4/2018/G (Budowa obiektów pełniących funkcję lokalnych muzeów) oraz 5/2018/G (Realizacja operacji mających na celu promocję obszaru).

Na ostatnim w 2018 roku posiedzeniu Rady w dniu 18 września zweryfikowano wyniki oceny grantobiorcy na podstawie wniesionego jednego protestu w ramach naboru numer 5/2018/G.

Zgodnie z planem szkoleń, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Kraina Rawki” zorganizowało szkolenie dla członków Rady LGD. W roku kalendarzowym 2018 odbyło się jedno szkolenie dla organu decyzyjnego LGD. Członkowie Rady wzięli udział w szkoleniu w ramach doskonalenia pracowników biura LGD i organów Stowarzyszenia w ramach PROW 2014-2020 - wymiana doświadczeń między LGD, które odbyło się w Małachowicach-Szemborowicach w województwie wielkopolskim, w Stowarzyszeniu Światowid. Tematem szkolenia były „Aspekty prawne utworzenia i prowadzenia inkubatora przetwórstwa rolno-spożywczego oraz budowanie rynków zbytu produktów lokalnych i ekologicznych poprzez ekonomię społeczną, jako jedno z przykładowych zagadnień powołanych w ramach PROW 2014-2020 i prowadzonych przez Lokalną Grupę Działania”. W szkoleniu wzięło udział 8 przedstawicieli Rady.

4.4 Zarząd Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Kraina Rawki”.

Zarząd Stowarzyszenia w 2018 roku odbył 17 posiedzeń, podczas których Członkowie Zarządu uzgadniali, konsultowali i opiniowali sprawy bieżące, w tym sprawy dotyczące przygotowywania dokumentów niezbędnych do rozpoczęcia naborów wniosków o przyznanie pomocy. W 2018 roku podjęto łącznie 29 uchwał. Dotyczyły one następujących zagadnień:

- odwołania i wyboru skarbnika Stowarzyszenia LGD „Kraina Rawki”,
- wyrażenia zgody na zwiększenie w 2018 roku składki członkowskiej w Łódzkiej Sieci LGD,
- zatwierdzenia zmian w Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2014-2020,
- dwukrotnego zatwierdzenia procedur wyboru i oceny grantobiorców w ramach projektów grantowych,
- dwukrotnego zatwierdzenia zmian lokalnych kryteriów wyboru grantobiorców w ramach projektów grantowych i procedury ich zmian,
- zatwierdzenia Regulaminu doradztwa Stowarzyszenia LGD „Kraina Rawki”,
- zatwierdzenia rekomendacji z Warsztatu Refleksyjnego,

- powołania Komisji Rekrutacyjnej do przeprowadzenia naboru na stanowisko dyrektora Biura LGD oraz wyrażenia zgody na zatrudnienie pracownika i ustalenia wysokości wynagrodzenia,
- przyjęcia nowych członków zwyczajnych,
- wykluczenia członków zwyczajnych,
- zatwierdzenia Polityki Bezpieczeństwa Ochrony Danych Osobowych Stowarzyszenia LGD „Kraina Rawki”,
- odwołania biur terenowych,
- zatwierdzenia załączników do Regulaminu naboru wniosków w ramach działania „Granty Krainy Rawki”,
- w sprawie dofinansowania lokalnych wydarzeń sportowych,
- zatwierdzenia zmian w Regulaminie Biura LGD,
- przedłużenia umowy pracownikowi ds. administracyjnych,
- ustalenia wysokości wynagrodzeń i zakresu zadań pracowników,

Ponadto członkowie Zarządu uzgadniali, konsultowali i opiniowali wiele spraw bieżących, będąc z pracownikami biura w kontakcie telefonicznym, mailowym i osobistym. Na dzień 31.12.2018 r. Zarząd LGD liczył 9 osób. Członkowie Zarządu wzięli także udział w szkoleniu w ramach doskonalenia pracowników biura LGD i organów Stowarzyszenia w ramach PROW 2014-2020 - wymiana doświadczeń między LGD, które odbyło się w Małachowicach-Szemborowicach w województwie wielkopolskim, w Stowarzyszeniu Światowid. Tematem szkolenia były „Aspekty prawne utworzenia i prowadzenia inkubatora przetwórstwa rolno-spożywczego oraz budowanie rynków zbytu produktów lokalnych i ekologicznych poprzez ekonomię społeczną, jako jedno z przykładowych zagadnień powołanych w ramach PROW 2014-2020 i prowadzonych przez Lokalną Grupę Działania”. W szkoleniu wzięło udział 7 przedstawicieli Zarządu.

4.5 Komisja Rewizyjna Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Kraina Rawki”.

Organem kontroli i nadzoru wewnętrznego jest Komisja Rewizyjna. W skład Komisji Rewizyjnej wchodzi 9 osób wybieranych przez Walne Zebranie Członków. W roku kalendarzowym 2018 odbyło się jedno posiedzenie Komisji Rewizyjnej Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Kraina Rawki”. Podczas posiedzenia dokonano czynności kontrolnych dokumentacji finansowej, oceny funkcjonowania stowarzyszenia oraz prawidłowości wydatkowania środków finansowych. W wyniku przeprowadzonych działań kontrolnych Komisja Rewizyjna nie dopatrzyła się żadnych uchybień i niedociągnięć w działalności Stowarzyszenia, w związku z czym wniosła o udzielenie absolutorium dla Zarządu Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Kraina Rawki”. Na dzień 31.12.2018 r. Skład Komisji Rewizyjnej liczył 9 osób.

Członkowie Komisji Rewizyjnej wzięli także udział w szkoleniu w ramach doskonalenia pracowników biura LGD i organów Stowarzyszenia w ramach PROW 2014-2020 - wymiana doświadczeń między LGD, które odbyło się w Małachowicach-Szemborowicach w województwie wielkopolskim, w Stowarzyszeniu Światowid. Tematem szkolenia były „Aspekty prawne utworzenia i prowadzenia inkubatora przetwórstwa rolno-spożywczego oraz budowanie rynków zbytu produktów lokalnych i ekologicznych poprzez ekonomię społeczną, jako jedno z przykładowych zagadnień powołanych w ramach PROW 2014-2020 i prowadzonych przez Lokalną Grupę Działania”. W szkoleniu wzięło udział 2 przedstawicieli Komisji Rewizyjnej.

V. Postęp we wdrażaniu LSR.

5.1 Stopień realizacji celów i wskaźników produktu LSR

W 2018 roku LGD „Kraina Rawki” realizowała działania przewidziane w ramach:

- **Celu ogólnego 1.** „Kraina Rawki” mieszkańcami silna
- **Celu ogólnego 2.** Obszar LGD „Kraina Rawki” atrakcyjny dla inwestorów.
- **Celu ogólnego 3.** LGD „Kraina Rawki” turystyczną marką regionu.

W maju 2018 roku zostały podpisane umowy z beneficjentami rozpoczynającymi oraz rozwijającymi działalność gospodarczą. W czerwcu 2018 roku zostały podpisane umowy na realizację projektu grantowego pn. „Budowa ogólnodostępnych miejsc rekreacji w Gminach Sadkowiec, Kowiesy i Żelechlinek” oraz realizację międzynarodowego projektu współpracy „LEADER dla rozwoju przedsiębiorczości i partnerstwa”.

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Kraina Rawki” w 2018 roku przeprowadziło pięć naborów wniosków o przyznanie pomocy nr 1/2018/G, 2/2018/G, 3/2018/G, 4/2018/G oraz nr 5/2018/G. Nabory ogłoszono zgodnie z harmonogramem naborów wniosków w ramach działania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”.

Nabór nr 1/2018/G

Czas trwania naboru: od 9 lipca 2018 r. do 23 lipca 2018 r.

Zakres tematyczny naboru - Rozwój ogólnodostępnej niekomercyjnej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej, kulturalnej:

- 1.1.1 Rozwój ogólnodostępnych miejsc kulturalno-integracyjnych (limit środków 275 000,00 zł).

W ramach przedsięwzięcia 1.1.1 z obszaru LGD zostało złożonych 7 wniosków na łączną kwotę 321 021,00 zł. Do dofinansowania wybrano sześć wniosków, w tym:

- 6 operacji zmieściło się w limicie środków (łączna kwota pomocy 265 926,00 zł),
- 1 operacja została uznana za niezgodną z Lokalną Strategią Rozwoju.

Nabór nr 2/2018/G

Czas trwania naboru: od 9 lipca 2018 r. do 23 lipca 2018 r.

Zakres tematyczny naboru - Rozwój ogólnodostępnej niekomercyjnej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej, kulturalnej oraz Wzmocnienie kapitału społecznego, w tym przez podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatycznych, także z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych:

- 1.1.3 Stworzenie ofert spędzania wolnego czasu i podnoszenia kompetencji dla osób do 25 roku życia i osób w wieku 50+ (limit środków 120 000,00 zł).

W ramach przedsięwzięcia 1.1.3 z obszaru LGD zostało złożonych 5 wniosków na łączną kwotę 169 627,00 zł. Do dofinansowania wybrano cztery wnioski, w tym:

- 4 operacje zmieściły się w limicie środków (łączna kwota pomocy 117 991,00 zł),
- 1 operacja została uznana za niezgodną z Lokalną Strategią Rozwoju.

Nabór nr 3/2018/G

Czas trwania naboru: od 9 lipca 2018 r. do 23 lipca 2018 r.

Zakres tematyczny naboru - Zachowanie dziedzictwa lokalnego:

- 3.1.4 Realizacja przedsięwzięć mających na celu renowację i promocję zabytków (limit środków 60 000,00 zł).

W ramach przedsięwzięcia 3.1.4 z obszaru LGD zostały złożone 2 wnioski na łączną kwotę 59 781,00 zł. Do dofinansowania wybrano 2 wnioski, w tym:

- 2 operacje zmieściły się w limicie środków (łączna kwota pomocy 59 781,00 zł).

Nabór nr 4/2018/G

Czas trwania naboru: od 9 lipca 2018 r. do 23 lipca 2018 r.

Zakres tematyczny naboru - Rozwój ogólnodostępnej niekomercyjnej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej, kulturalnej:

- 3.1.5 Budowa obiektów pełniących funkcję lokalnych muzeów (limit środków 90 000,00 zł).

W ramach przedsięwzięcia 3.1.5 z obszaru LGD zostały złożone 2 wnioski na łączną kwotę 94 218,00 zł. Do dofinansowania wybrano oba wnioski, w tym:

- 2 operacje zmieściły się w limicie środków (łączna kwota pomocy 90 000,00 zł).

Oba wnioski złożone w ramach projektu grantowego decyzją Zarządu Województwa Łódzkiego zostały pozostawione bez rozpatrzenia i nie będą realizowane w ramach LSR.

Nabór nr 5/2018/G

Czas trwania naboru: od 9 lipca 2018 r. do 23 lipca 2018 r.

Zakres tematyczny naboru - Promowanie obszaru objętego LSR, w tym produktów lub usług lokalnych:

- 3.1.6 Realizacja operacji mających na celu promocję obszaru (limit środków 172 000,00 zł).

W ramach przedsięwzięcia 3.1.6 z obszaru LGD zostało złożonych 7 wniosków na łączną kwotę 226 438,00 zł. Do dofinansowania wybrano 6 wniosków, w tym:

- 5 operacji zmieściło się w limicie środków (łączna kwota pomocy 164 539,00 zł),
- 1 operacja nie zmieściła się w limicie środków,
- 1 operacja w wyniku oceny Rady Stowarzyszenia nie uzyskała minimum 30% maksymalnej ilości punktów możliwych do uzyskania w ramach lokalnych kryteriów wyboru.

Poniższe tabele przedstawiają stan realizacji wskaźników na dzień 31.12.2018 r. Wskaźniki zrealizowane oznaczają liczbę operacji oraz zadań grantowych, na które w 2018 roku zostały podpisane umowy o przyznaniu pomocy.

Tabela nr 2: Stopień realizacji celu ogólnego 1 i wskaźników LSR.

CEL OGÓLNY 1 „Kraina Rawki” mieszkańcami silna	NAZWA WSKAŹNIKA PRODUKTU	DO ZREALIZOWANIA 2016-2018		ZREALIZOWANO W 2018	
		WARTOŚĆ z JEDNOSTKĄ MIARY	KWOTA	WARTOŚĆ z JEDNOSTKĄ MIARY	KWOTA
1.1.1 Rozwój ogólnodostępnych miejsc kulturalno-integracyjnych	Liczba rozwiniętych ogólnodostępnych miejsc kulturalno-integracyjnych	10 sztuk	450 888,00	6 sztuk	265 926,00 zł
1.1.2 Budowa ogólnodostępnych miejsc rekreacji dla dzieci i młodzieży	Liczba wybudowanych ogólnodostępnych miejsc rekreacji dla dzieci i dorosłych	13 sztuk	613 000,00	6 sztuk	289 591,00 zł
1.1.3 Stworzenie ofert spędzania wolnego czasu i podnoszenia kompetencji dla osób do 25 roku życia i osób w wieku 50+	Liczba stworzonych ofert spędzania wolnego czasu i podnoszenia kompetencji dla osób w wieku do 25 roku życia i osób w wieku 50+	3 sztuki	100 000,00	9 sztuk	117 991,00 zł
1.1.4 Organizacja wydarzeń integrujących mieszkańców i rozwijających ich pasje	Liczba wydarzeń integrujących mieszkańców i rozwijających ich pasje	-	-	-	-

Tabela nr 3: Stopień realizacji celu ogólnego 2 i wskaźników LSR.

CEL OGÓLNY 2 Obszar LGD „Kraina Rawki” atrakcyjny dla inwestorów	NAZWA WSKAŹNIKA PRODUKTU	DO ZREALIZOWANIA 2016-2018		ZREALIZOWANO W 2018	
		WARTOŚĆ z JEDNOSTKĄ MIARY	KWOTA	WARTOŚĆ z JEDNOSTKĄ MIARY	KWOTA
2.1.1 Organizacja doradztwa przeprowadzonego przez ekspertów z zakresu pozyskiwania funduszy z budżetu LGD na podjęcie działalności gospodarczej.	Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa w wyniku udzielonego doradztwa	3 sztuki	210 000,00	7 sztuk	490 000,00 zł
2.1.2 Organizacja doradztwa prowadzonego przez ekspertów z zakresu pozyskiwania funduszy z budżetu LGD na rozwój działalności gospodarczej.	Liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa w wyniku udzielonego doradztwa.	2 sztuki	600 000,00	8 sztuk	2 077 394,00 zł
2.1.3 Podnoszenie wiedzy i kompetencji mieszkańców w zakresie przedsiębiorczości.	Liczba zrealizowanych projektów współpracy międzynarodowej	2 sztuki	300 000,00	2 sztuki	294 916,00 zł

Tabela nr 4: Stopień realizacji celu ogólnego 3 i wskaźników LSR.

CEL OGÓLNY 3 LGD „Kraina Rawki” turystyczna marką regionu	NAZWA WSKAŹNIKA PRODUKTU	DO ZREALIZOWANIA 2016-2018		ZREALIZOWANO W 2018	
		WARTOŚĆ z JEDNOSTKĄ MIARY	KWOTA	WARTOŚĆ z JEDNOSTKĄ MIARY	KWOTA
3.1.1 Podejmowanie lub rozwój działalności mających na celu świadczenia usług noclegowych w tym podejmowanie działalności przez osoby z grup defaworyzowanych	Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego lub rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa mających na celu świadczenie usług noclegowych w tym liczba podjętych działalności przez osoby z grup defaworyzowanych.	4 sztuki	540 000,00	3 sztuki	427 710,00 zł
3.1.2 Budowa infrastruktury turystycznej.	Liczba operacji polegających na budowie infrastruktury turystycznej.	-	-	-	-
3.1.3 Organizacja szkoleń z zakresu podniesienia wiedzy mieszkańców nt. działalności w sferze turystyki.	Liczba przeprowadzonych szkoleń.	1 sztuka	5 000,00	1 sztuka	2 945,73 zł
3.1.4 Realizacja przedsięwzięć mających na celu renowację i promocję zabytków.	Liczba przedsięwzięć mających na celu renowację i promocję zabytków.	2 sztuki	70 000,00	2 sztuki	59 781,00 zł
3.1.5 Budowa obiektów pełniących funkcję lokalnych muzeów	Budowa obiektów pełniących funkcję lokalnych muzeów	1 sztuka	50 000,00	-	-
3.1.6 Realizacja operacji mających na celu promocję obszaru.	Liczba operacji mających na celu promocję obszaru.	9 sztuk	272 000,00	5 sztuk	164 539,00 zł
3.1.7 „Rawka Blues”	Liczba zrealizowanych inwestycyjnych projektów współpracy	-	-	-	-

5.2 Stopień realizacji budżetu

Budżet Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Kraina Rawki” na lata 2014-2020 wynosi 9 milionów złotych, z czego 7 milionów przeznaczonych jest na realizację LSR w ramach poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”, 350 000 zł zaplanowano na realizację projektów współpracy w ramach poddziałania 19.3 „Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania”, 1 650 000 zł zostanie przeznaczonych na poddziałanie 19.4 „Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji”.

W ramach poddziałania 19.4 środki przeznaczone były głównie na bieżące koszty prowadzenie biura i wynagrodzenia pracowników. Zestawienie rzeczowo – finansowe funkcjonowania biura LGD "Kraina Rawki" oraz aktywizacji społeczności lokalnych w ramach poddziałania 19.4 "Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 ujęte w tabeli nr 5 obejmuje okres realizacji wydatków od stycznia do grudnia 2018 roku.

Realizacja rzeczowa i finansowa zaplanowanego budżetu w ramach poddziałania 19.2 trwała od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r. Realizowane przedsięwzięcia z zakresu podejmowania i rozwijania działalności gospodarczej na obszarze LGD oraz podpisane umowy na realizację projektów grantowych są na poziomie, który zapewnił realizację kamienia milowego. Zadania grantowe wybrane do dofinansowania w 2018 roku są realizowane poprzez projekty grantowe od 2018 do końca 2019 roku lub do połowy 2020 roku. Środki w ramach projektów grantowych zostały wykorzystane na realizację celu ogólnego I - „Kraina Rawki” mieszkańcami silna, oraz celu ogólnego III – LGD „Kraina Rawki” turystyczną marką regionu. LGD realizowało także dwa międzynarodowe projekty współpracy w ramach poddziałania 19.3.

Tabele nr 6-8 obrazują poziom realizacji budżetu dla celów ogólnych 1-3 w ramach poszczególnych przedsięwzięć w 2018 roku. Wskazane środki dotyczą operacji wybranych do dofinansowania, na które zostały podpisane umowy o przyznaniu pomocy przez Urząd Marszałkowski.

Tabela nr 5: Zestawienie rzeczowo-finansowe funkcjonowania biura LGD „Kraina Rawki” - wydatki poniesione do końca 2018 roku.

Lp.	Zestawienie zadań	BUDŻET (zł)	WYDATKI w 2018 r.	WYDATKI OGÓŁEM (zł)
1.	Realizacja Planu Komunikacji z lokalną społecznością w tym:			
1.1	Organizacja spotkań konsultacyjnych i konferencji informacyjno - promocyjnych, materiały informacyjne, promocyjne, materiały biurowe, art. spożywcze.	50 000,00	33 008,45	38 623,37
1.2	Prowadzenie strony internetowej i profilu LGD na portalu społecznościowym, informowanie o terminach naborów, organizacja szkoleń i wydarzeń animacyjnych	50 000,00	10 145,45	11 516,70
1.3	Ocena jakości doradztwa – ankiety i ewaluacja LSR	15 000,00	59,04	59,04
1.4	Inne zadania	10 000,00	-	-
2	Zatrudnienie pracowników w łącznym wymiarze etatów zgodnie z par. 5 ust 1 pkt 3 umowy o przyznaniu pomocy			
2.1	Doskonalenie zawodowe osób uczestniczących w realizacji LSR poprzez:			
2.1.1	Szkolenia pracowników	12 000,00	330,00	900,00
2.1.2	Inne zadania	3 000,00	-	-
2.2	Wynagrodzenie pracowników	1 200 000,00	149 540,93	312 272,12
3	Realizacja wykonanego planu szkoleń dla członków organu decyzyjnego i pracowników biura LGD			
3.1	Szkolenia	45 000,00	10 338,91	13 338,91
4	Koszty prowadzenia biura LGD			
4.1	Koszty bieżące prowadzenia biura	175 000,00	29 957,48	64 198,71
4.2	Materiały biurowe, artykuły spożywcze, artykuły przemysłowe	15 000,00	6 092,99	6 092,99
4.3	Podróże służbowe	40 000,00	7 691,25	11 945,55
4.4	Inne zadania	10 000,00	6 064,00	9416,85
5	Aktywizacja			
5.1	Szkolenia/warsztaty	20 000,00	9970,10	9970,10
5.2	Inne zadania	5 000,00	572,00	572,00

Tabela nr 6: Poziom realizacji budżetu LSR w ramach celu ogólnego 1.

CEL OGÓLNY 1 "Kraina Rawki" mieszkańcami silna	Nazwa wskaźnika produktu	Razem lata 2016–2023	Razem lata 2016 - 2018
		Razem planowane wsparcie (zł)	Wykorzystane środki (zł)
1.1.1 Rozwój ogólnodostępnych miejsc kulturalno-integracyjnych.	Liczba rozwiniętych ogólnodostępnych miejsc kulturalno-integracyjnych	884 776,00	265 926,00
1.1.2 Budowa ogólnodostępnych miejsc rekreacji dla dzieci i dorosłych.	Liczba wybudowanych ogólnodostępnych miejsc rekreacji dla dzieci i dorosłych.	1 237 664,00	289 591,00
1.1.3 Stworzenie ofert spędzania wolnego czasu i podnoszenia kompetencji dla osób do 25 roku życia i osób w wieku 50+.	Liczba stworzonych ofert spędzania wolnego czasu i podnoszenia kompetencji dla osób do 25 roku życia i osób w wieku 50+.	231 664,00	117 991,00
1.1.4. Organizacja wydarzeń integrujących mieszkańców i rozwijających ich pasje.	Liczba wydarzeń integrujących mieszkańców i rozwijających ich pasje.	45 000,00	0
Razem cel ogólny 1		2 399 104,00	673 508,00

Tabela nr 7: Poziom realizacji budżetu LSR w ramach celu ogólnego 2.

CEL OGÓLNY 2 Obszar LGD „Kraina Rawki” atrakcyjny dla inwestorów	Nazwa wskaźnika produktu	Razem lata 2016–2023	Razem lata 2016 - 2018
		Razem planowane wsparcie (zł)	Wykorzystane środki (zł)
2.1.1 Organizacja doradztwa prowadzonego przez ekspertów z zakresu pozyskiwania funduszy z budżetu LGD na podjęcie działalności gospodarczej.	Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa w wyniku udzielonego doradztwa.	560 000,00	490 000,00
2.1.2 Organizacja doradztwa prowadzonego przez ekspertów z zakresu pozyskiwania funduszy z budżetu LGD na rozwój działalności gospodarczej.	Liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa w wyniku udzielonego doradztwa.	2 400 000,00	2 077 394,00
2.1.3. Podnoszenie wiedzy i kompetencji mieszkańców w zakresie przedsiębiorczości.	Liczba zrealizowanych projektów współpracy międzynarodowej	300 000,00	296 955,00
Razem cel ogólny 2		3 260 000,00	2 864 349,00

Tabela nr 8: Poziom realizacji budżetu LSR w ramach celu ogólnego 3.

CEL OGÓLNY 3 LGD „Kraina Rawki” turystyczną marką regionu.	Nazwa wskaźnika produktu	Razem lata 2016–2023	Razem lata 2016 - 2018
		Razem planowane wsparcie (zł)	Wykorzystane środki (zł)
3.1.1 Podejmowanie lub rozwój działalności mających na celu świadczenie usług noclegowych w tym podejmowanie działalności przez osoby z grup defaworyzowanych.	Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego lub rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa mających na celu świadczenie usług noclegowych w tym liczba podjętych działalności przez osoby z grup defaworyzowanych	540 000,00	427 710,00
3.1.2 Budowa infrastruktury turystycznej.	Liczba operacji polegających na budowie infrastruktury turystycznej.	95 000,00	0
3.1.3 Organizacja szkoleń z zakresu podniesienia wiedzy mieszkańców nt. działalności w sferze turystyki.	Liczba przeprowadzonych szkoleń.	5 000,00	2 945,73
3.1.4. Realizacja przedsięwzięć mających na celu renowację i promocję zabytków.	Liczba przedsięwzięć mających na celu renowację i promocję zabytków.	420 000,00	59 781,00
3.1.5. Budowa obiektów pełniących funkcję lokalnych muzeów.	Liczba powstałych obiektów pełniących funkcję lokalnych muzeów.	90 000,00	0
3.1.6. Realizacja operacji mających na celu promocję obszaru.	Liczba operacji mających na celu promocję obszaru.	495 896,00	164 539,00
3.1.7. „Rawka Blues”	Liczba zrealizowanych inwestycyjnych projektów współpracy	50 000,00	0
Razem cel ogólny 3		1 695 896,00	654 975,73

5.3 Realizacja Planu Komunikacji

W związku z planowanymi naborami w 2018 roku, LGD „Kraina Rawki” zorganizowała spotkania informacyjne. W dniach 5-6 lipca 2018 r. w Rawie Mazowieckiej i Puszczy Mariańskiej odbyły się spotkania informacyjne z potencjalnymi beneficjentami chcącymi uzyskać informacje dotyczące dofinansowania w ramach projektów grantowych. Dofinansowanie można było uzyskać na zadania z zakresu rozwijania ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i kulturalnej, zachowania dziedzictwa lokalnego, wzmocnienia kapitału społecznego oraz promowania obszaru objętego LSR. W spotkaniach łącznie wzięło udział 19 osób.

Skuteczność przekazywania informacji na temat działalności i promocji LGD oraz działań związanych z wdrażaniem LSR można zmierzyć między innymi na podstawie licznika odwiedzin strony internetowej.

W analizowanym okresie były prowadzone działania komunikacyjne związane z informowaniem lokalnej społeczności o spotkaniach informacyjnych przed naborami, na których potencjalni beneficjenci mogli uzyskać informacje o warunkach i możliwościach pozyskania dofinansowania w ramach projektów grantowych. Jako środek przekazu informacji wykorzystywana była strona internetowa LGD, oficjalny profil Stowarzyszenia LGD „Kraina Rawki” na portalu społecznościowym Facebook oraz lokalna prasa. Plakaty informacyjne były także zamieszczone na stronach internetowych gmin członkowskich oraz rozwieszane w urzędach gmin i siedzibach instytucji użyteczności publicznej. Ogłoszenia o konkursach znalazły się także w lokalnych gazetach. Łącznie pojawiły się 3 artykuły w następujących gazetach: „Głos Rawy Mazowieckiej i okolicy”, „Głos Skierniewic i okolicy” oraz „Głos Żyrardowa i okolicy”. Szczegóły zasięgu działań komunikacyjnych przedstawione są w poniższych tabelach nr 9 i 10.

Tabela nr 9: Zasięg działań komunikacyjnych dotyczących spotkań informacyjnych dot. projektów grantowych.

ŹRÓDŁO DANYCH	ZASIĘG
Licznik wyświetleń artykułu na profilu Facebook	2 261 odbiorców ogłoszenia o spotkaniu informacyjnym
Liczba artykułów o spotkaniu informacyjnym na stronach urzędów gmin	6
Liczba artykułów o spotkaniu informacyjnym w siedzibach instytucji użyteczności publicznej	16

W ramach realizacji planu komunikacji zostały także wydane cztery numery biuletynu informacyjnego „Wieści z Krainy Rawki”. Biuletyn jest bezpłatny i dostępny w Urzędach Gmin z obszaru działania LGD i biurze LGD oraz w wersji elektronicznej na stronie internetowej „Krainy Rawki”.

Wieści z „Krainy Rawki”

BIULETYN NR 1/2018

WAŻNE TEMATY:

- „Granty Krainy Rawki” rozdane
- Klub Seniora w Starej Rossosze
- Warsztat refleksyjny LGD
- Zmiana lokalizacji biura terenowego w Wiskitkach oraz zmiana dnia obsługi interesantów

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”. Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Publikacja opracowana przez Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Kraina Rawki”, współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach poddziałania „Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji” PROW 2014-2020.

Wieści z „Krainy Rawki”

BIULETYN NR 2/2018

WAŻNE TEMATY:

- Uroczyste podpisanie umów
- Szkolenia w „Krainie Rawki”
- Projekty grantowe
- Granty „Krainy Rawki”
- Szkolenie w ramach wymiany doświadczeń

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”. Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Publikacja opracowana przez Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Kraina Rawki”, współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach poddziałania „Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji” PROW 2014-2020.

Wieści z „Krainy Rawki”

BIULETYN NR 3/2018

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”. Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Publikacja opracowana przez Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Kraina Rawki”, współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach poddziałania „Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji” PROW 2014-2020.

Wieści z „Krainy Rawki”

BIULETYN NR 4/2018

WAŻNE TEMATY:

- ➔ Projekt „LEADER dla rozwoju przedsiębiorczości i partnerstwa”
- ➔ Kreator Przedsiębiorczości
- ➔ Nowe miejsca rekreacji w ramach projektu grantowego
- ➔ Warsztaty integracyjne dla seniorów

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”. Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Publikacja opracowana przez Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Kraina Rawki”, współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach poddziałania „Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji” PROW 2014-2020.

Rys. 1 Biuletyn informacyjny „Wieści z Krainy Rawki”

Należy uznać, że wykorzystane przez LGD „Kraina Rawki” kanały komunikacji pozwoliły na dotarcie do szerokiego grona odbiorców, a sposób przygotowania materiałów informacyjnych był skuteczny i pozwolił na podniesienie poziomu wiedzy o działaniach realizowanych przez LGD oraz założeniach Lokalnej Strategii Rozwoju i możliwościach uzyskania dofinansowania.

Ponadto w 2018 roku zostały przeprowadzone 3 szkolenia dla beneficjentów poddziałania 19.2 "Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność" objętego PROW 2014-2020. Pierwsze ze szkoleń pn. "Zamówienia publiczne" odbyło się 25 maja 2018 r. Kolejnym szkoleniem było „Rachunkowość dla firm rozpoczynających działalność gospodarczą”, które odbyło się 08 czerwca 2018 r. Jako trzecie z kolei, 28 czerwca 2018 r. odbyło się szkolenie pn. „Marketing internetowy - podstawy promocji w internecie”. W szkoleniach wzięło udział łącznie 19 osób.

Zostało również zorganizowane szkolenie „Rozwój turystyki edukacyjnej na obszarach wiejskich”. Szkolenie adresowane było do osób i podmiotów działających w sferze turystyki. Szkolenie odbyło się w Pałacu Chojnata na terenie gminy Biała Rawska i wzięło w nim udział 29 osób – przedstawiciele organizacji pozarządowych, przedsiębiorcy, liderzy wiosek i zagród tematycznych oraz osoby fizyczne. Uczestnicy szkolenia dowiedzieli się jak stworzyć atrakcyjną ofertę turystyczną skierowaną do grup szkolnych, poznali dobre i złe praktyki z kraju i z zagranicy oraz podstawy bhp przy przyjmowaniu grup szkolnych. W czterech grupach zostało przećwiczone budowanie oferty turystycznej „Miasteczko country” skierowanej do szkół oraz omówiono zasady bezpieczeństwa w zakresie organizowania wypoczynku dla dzieci. Na szkoleniu pojawiło się dużo nowych osób, które działają lub rozpoczynają swoją przygodę z turystyką edukacyjną.

W 2018 roku zostało także przeprowadzone działanie skierowane do grupy defaworyzowanej, określonej w Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2014-2020. Działanie skierowane było do osób w wieku 50+. Spotkanie, w którym wzięły udział 43 osoby z gmin członkowskich odbyło się w Starej Rossosze w Klubie Seniora "Druga Młodość" i siedzibie LGD "Kraina Rawki". Było to II Świąteczne Spotkanie Seniorów z Krainy Rawki. W spotkaniu i warsztatach uczestniczyli seniorzy z gmin: Biała Rawska, Rawa Mazowiecka, Sadkowice, Wiskitki i Żelechlinek. Spotkanie miało na celu podsumowanie działań LGD w 2018 roku i przedstawienie zadań zaplanowanych do realizacji w 2019 roku oraz integrację seniorów mieszkających na obszarze LGD. Podczas spotkania pod okiem trenerki, również seniorki, Małgorzaty Synowiec uczestnicy przygotowywali wianki świąteczne oraz pierniczki. Prowadząca warsztat Pani Małgorzata opowiedziała o potrzebach aktywności wśród seniorów, zmianach demograficznych oraz sposobach aktywizacji seniorów na przykładzie Gminy Parzęczew.

Analizując powyższe działania Biuro LGD wykonuje swoją pracę na wysokim poziomie. Doradztwo prowadzone jest zgodnie z planem i przynosi oczekiwane skutki. Biuro aktywnie angażuje się w promocję, organizację działań na rzecz mieszkańców i beneficjentów obszaru LGD, a także uczestniczy w imprezach organizowanych przez samorządy i organizacje pozarządowe. Aktywna działalność na profilu społecznościowym Facebook oraz wydawanie biuletynów zaspokajają potrzeby informacyjne społeczności lokalnej.

Szczegółowy stopień realizacji planu komunikacji w 2018 roku przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 10: Realizacja planu komunikacji.

Lp.	Działania komunikacyjne	Środki przekazu	Osiągany wskaźnik	Planowane wskaźniki (2018-2021)	Osiągnięte wskaźniki (2018)
1.	Poinformowanie o planowanych konkursach	Ogłoszenie na tablicach informacyjnych w siedzibach instytucji użyteczności publicznej.	Liczba instytucji, w których umieszczono ogłoszenie	72	16
		Artykuły w prasie lokalnej.	Liczba artykułów	8	6
		Artykuły na stronie internetowej LGD.	Liczba wejść na stronę internetową z artykułem	1 440	887
		Aktualności na stronach internetowych urzędów gmin z linkiem do www LGD.	Liczba zamieszczonych aktualności	36	9
		Artykuły na profilu LGD na portalu społecznościowym.	Liczba osób, które zobaczyły artykuł	720	2 261
		Spotkanie informacyjne dla grupy docelowej konkursów grantowych	Liczba spotkań	8	2
2.	Poinformowanie o wynikach konkursów	Artykuły na stronie internetowej LGD.	Liczba wejść na stronę internetową z artykułem	1 440	147
		Artykuły na profilu LGD na portalu społecznościowym.	Liczba osób, które zobaczyły artykuł	720	-
		Spotkanie dla beneficjentów, którzy otrzymali dotację.	Liczba spotkań	1	1

Lp.	Działania komunikacyjne	Środki przekazu	Osiągany wskaźnik	Planowane wskaźniki (2018-2021)	Osiągnięte wskaźniki (2018)
3.	Poinformowanie o planowanych i dokonanych zmianach	Artykuły na stronie internetowej LGD	Liczba wejść na stronę internetową z artykułem	180	-
		Artykuły na profilu LGD na portalu społecznościowym.	Liczba osób, które artykuł zobaczyły	90	-
4.	Podsumowanie dotychczas zrealizowanych działań oraz przedstawienie działań planowanych	Artykuły w prasie lokalnej.	Liczba artykułów	8	11
		Artykuły na stronie internetowej LGD.	Liczba wejść na stronę internetową z artykułem	720	86
		Aktualności na stronach internetowych urzędów gmin z linkiem do www LGD.	Liczba zamieszczonych aktualności	36	9
		Artykuły na profilu LGD na portalu społecznościowym.	Liczba osób, które zobaczyły artykuł	360	5 626
		Spotkanie/warsztaty/szkolenia dla grup defaworyzowanych określonych w LSR.	Liczba spotkań	4	1
		Bezpłatny biuletyn LGD w wersji papierowej i elektronicznej.	Liczba wydanych biuletynów	16	4
		Warsztat refleksyjny nad realizacją LSR	Liczba przeprowadzonych warsztatów	4	1

5.4 Realizacja projektów współpracy

Pracownicy Biura LGD w 2018 roku zaangażowani byli w koordynację realizacji dwóch międzynarodowych projektów współpracy.

Projekt Współpracy - Kreator Przedsiębiorczości.

„Kreator Przedsiębiorczości” to międzynarodowy projekt współpracy, który LGD „Kraina Rawki” od 2018 roku realizuje z 20 lokalnymi grupami działania z całej Polski. Celem projektu jest wzrost wiedzy na temat przedsiębiorczości wśród dzieci w wieku przedszkolnym i uczniów szkół podstawowych, wymiana doświadczeń w zakresie rozwijania przedsiębiorczości, poprawa jakości funkcjonowania przedsiębiorstw jak również podmiotów otoczenia biznesu oraz organizacji skupionych wokół projektu.

W ramach projektu Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Kraina Rawki” realizuje działania związane z Laboratorium Przedsiębiorczości oraz utworzyło Lokalne Centrum Wspierania Przedsiębiorczości. Głównym działaniem Lokalnego Centrum Wspierania Przedsiębiorczości jest doradztwo udzielane przedsiębiorcom, osobom planującym rozpoczęcie działalności gospodarczej, organizacjom pozarządowym prowadzącym działalność gospodarczą lub działalność odpłatną, bądź organizacjom planującym rozpoczęcie działalności gospodarczej. W 2018 roku można było skorzystać z nieodpłatnego doradztwa w zakresie księgowości i prawa. W 2019 roku będzie kontynuowane doradztwo oraz zostaną zorganizowane wizyty studyjne i szkolenia.

W ramach Laboratorium Przedsiębiorczości - działanie „Przedsiębiorcze Dzieci” w październiku 2018 roku w Pałacu Chojnata zostały zorganizowane 2 szkolenia dla 15 osób pracujących z dziećmi w wieku przedszkolnym. Na szkoleniach uczestniczki poznały metodę projektów badawczych oraz zapoznały się z programem „Przedsiębiorcze dzieci” i poszczególnymi tematami zajęć z dziećmi, takimi jak: sklep, przepis na sukces, zarabianie na sukces, smakowanie sukcesu, pieniądze, w banku, co chcemy zmienić w swoim przedszkolu. Wszystkie elementy programu szkoleniowego były prowadzone teoretycznie i warsztatowo. „Przedsiębiorcze dzieci” jest świetnym pomysłem na nauczenie dzieci praktycznych działań potrzebnych w życiu codziennym, cierpliwości, negocjacji oraz logicznego myślenia. Przez kolejne miesiące 15 grup dzieci w wieku przedszkolnym poprzez zabawę będzie zgłębiać wiedzę na temat przedsiębiorczości i ekonomii.

Kolejnym działaniem Laboratorium Przedsiębiorczości jest Junior Biznes, to zadanie, w ramach, którego zostaną zorganizowane pozalekcyjne warsztaty „Szkoła Umiejętności Miękkich”, konkurs "Dostrzegamy - naprawiamy!" oraz obóz dla zwycięzców konkursu. Warsztaty pozalekcyjne, będą miały na celu rozwinięcie wśród uczniów umiejętności miękkich i wykształceniu pożądaných w życiu kompetencji społecznych. Wszystkie działania w ramach Junior Biznes zostaną zrealizowane w 2019 roku.

Projekt współpracy - Leader dla rozwoju przedsiębiorczości i partnerstwa.

Projekt „Leader dla rozwoju przedsiębiorczości i partnerstwa” to międzynarodowy projekt współpracy, który został zrealizowany w 2018 roku. Jego celem był rozwój inicjatyw społeczno-gospodarczych mieszkańców głównie przedsiębiorców z terenów wiejskich partnerskich LGD. Wartością projektu jest międzynarodowa reklama dla lokalnych firm, nawiązanie partnerstwa i współpracy biznesowej. Głównymi zadaniami projektu były wizyty studyjne w Polsce i na Litwie, uruchomienie internetowej bazy danych o przedsiębiorcach, wydanie katalogu przedsiębiorców, nakręcenie filmu promocyjnego oraz organizacja konferencji.

W ramach projektu w dniach 3-6 września 2018 r. przedstawiciele LGD „Kraina Rawki” i LGD „Gniazdo” oraz lokalni przedsiębiorcy i liderzy społeczności lokalnych wzięli

udział w wyjeździe studyjnym na Litwę. Był to wyjazd promujący przedsiębiorczość i innowacyjność poprzez budowę partnerstwa na rzecz rozwoju międzynarodowego. W październiku odbyła się rewizyta zagranicznego partnera.

W dniach 8-11 października 47 przedsiębiorców oraz przedstawicieli LGD z Litwy przyjechało do Polski, aby zapoznać się z działalnością przedsiębiorców z naszego regionu. Pierwszy dzień zwiedzania rozpoczął się od gminy Kowiesy i miejscowości Paplinek. Następnie wizyty odbyły się w gminach Regnów oraz Sadkowice. Pierwszego dnia, po wizytach u przedsiębiorców z naszego obszaru, uczestnicy wizyty studyjnej udali się na konferencję w Domu Weselnym Sadyba w Sadkowicach. Tematem konferencji był „Rozwój gospodarczy obszarów LGD Kraina Rawki oraz LGD Gniazdo”. Podczas konferencji oprócz zagranicznych gości byli obecni przedsiębiorcy z obszaru LGD „Kraina Rawki” oraz LGD „Gniazdo”, przedstawiciele Samorządu Województwa Łódzkiego, a także władze gmin z powiatu rawskiego, tomaszowskiego oraz skierniewickiego. Po konferencji odbyła się uroczysta kolacja. Podczas kolacji Wioska Różana Wilkowice zaprezentowała swój produkt turystyczny „Na muzyce w Wilkowicach”, dzięki czemu uczestnicy mogli poznać lokalną tradycję i kulturę.

Trzeciego dnia wizyty studyjnej uczestnicy odwiedzili przedsiębiorstwa znajdujące się na terenie Lokalnej Grupy Działania „Gniazdo” w gminach Głuchów, Lipce Reymontowskie oraz Maków. Wszystkie wizyty miały na celu promocję i nawiązywanie współpracy międzynarodowej oraz identyfikację i dzielenie się dobrymi praktykami zastosowanymi w funkcjonowaniu tutejszych firm.

Realizacja projektu współpracy międzynarodowej „Leader dla rozwoju przedsiębiorczości i partnerstwa” miała na celu stworzenie dogodnych warunków dla nawiązania współpracy oraz budowę partnerstwa na rzecz rozwoju lokalnego, regionalnego i międzynarodowego pomiędzy polskimi i litewskimi firmami, tak aby z czasem przyniosło to wymierne korzyści i efekty dla obydwu krajów.

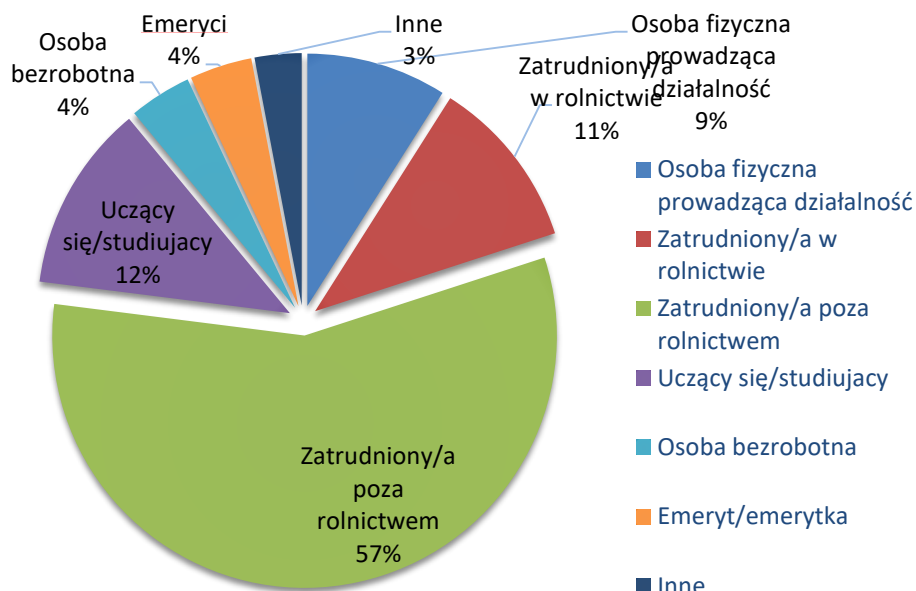
VI. Badanie satysfakcji mieszkańców za rok 2018.

6.1 Opis grupy badanej

W dniach 24 stycznia - 8 lutego 2019 r. zostało przeprowadzone badanie ankietowe, którego celem było poznanie opinii mieszkańców na temat warunków życia w ich gminie. Wyniki ankiet pomogą dostosować Lokalną Strategię Rozwoju na lata 2014-2020 oraz przyszłych działań LGD „Kraina Rawki” do potrzeb mieszkańców i regionu. Ankieta zawierała 12 pytań oraz metryczkę. Rozkład odpowiedzi na poszczególne pytania przedstawiają poniższe wykresy.

W badaniu uczestniczyło 100 osób, byli to mieszkańcy ośmiu gmin z obszaru działania LGD „Kraina Rawki”: Biała Rawska – 13 ankietowanych, Cieladź – 14 ankietowanych, Kowiesy – 8 osób, Puszcza Mariańska - 14, Rawa Mazowiecka – 13, Regnów - 7, Sadkowice - 8 oraz Wiskitki - 23 osoby. Wśród mieszkańców biorących udział w badaniu 67% stanowiły kobiety, a 33% mężczyźni. w badanej grupie najwięcej było osób w przedziale wiekowym 35-50 lat (38%), następnie 25-34 lata (34%), do 25 roku życia (15%), powyżej 50 roku życia (13%).

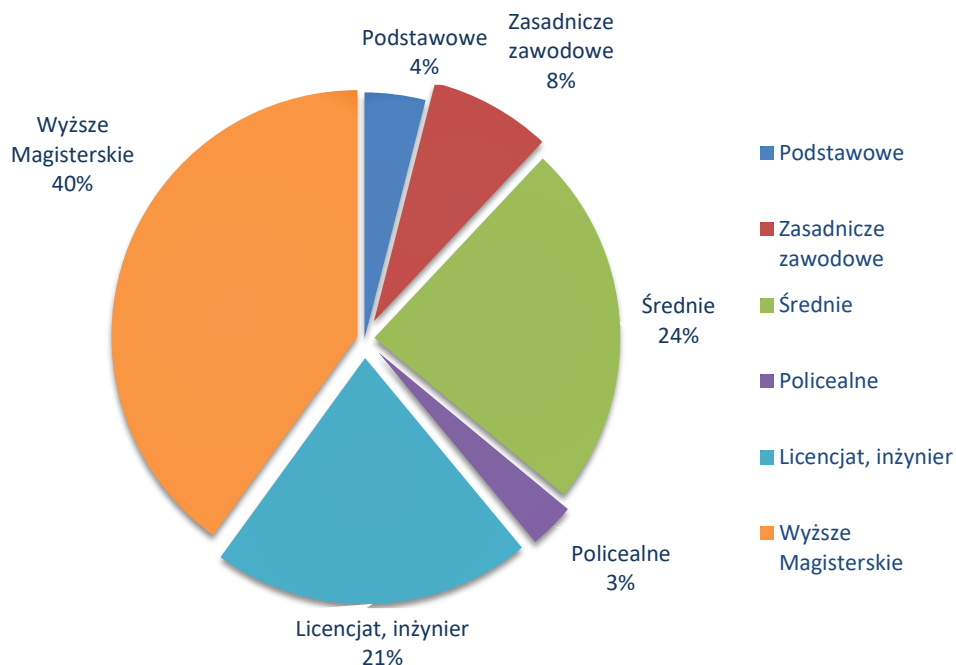
Według statusu na rynku pracy rozkład ankietowanych przedstawia się następująco:

Wykres nr 9. Rozkład ankietowanych ze względu na status na rynku pracy.

Ponad połowa osób biorących udział w badaniu jest zatrudniona poza rolnictwem. Wśród ankietowanych 12 % stanowią osoby uczące się/studiujące. W rolnictwie jest zatrudnionych 11 % ankietowanych, natomiast 9% prowadzi działalność gospodarczą. Pozostałą grupę stanowią emeryci, osoby bezrobotne i inni.

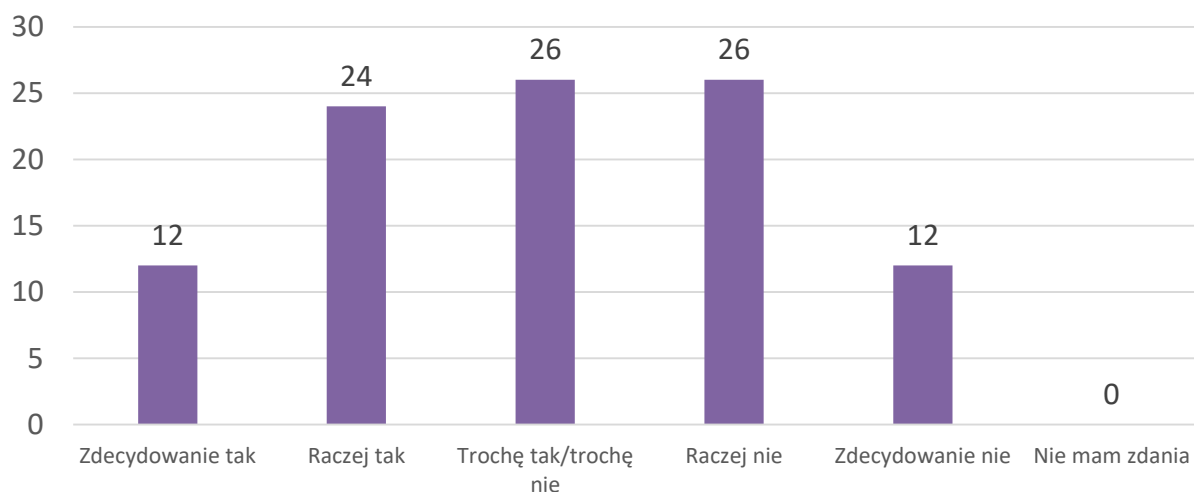
Według podziału ankietowanych ze względu na wykształcenie 40 osób posiada wykształcenie wyższe magisterskie, 24 osoby - średnie, a 21 osób licencjat/inżynier. Dokładny, procentowy rozkład ankietowanych przedstawia poniższy wykres:

Wykres nr 10. Rozkład ankietowanych ze względu na wykształcenie.

6.2 Wyniki badania ankietowanego

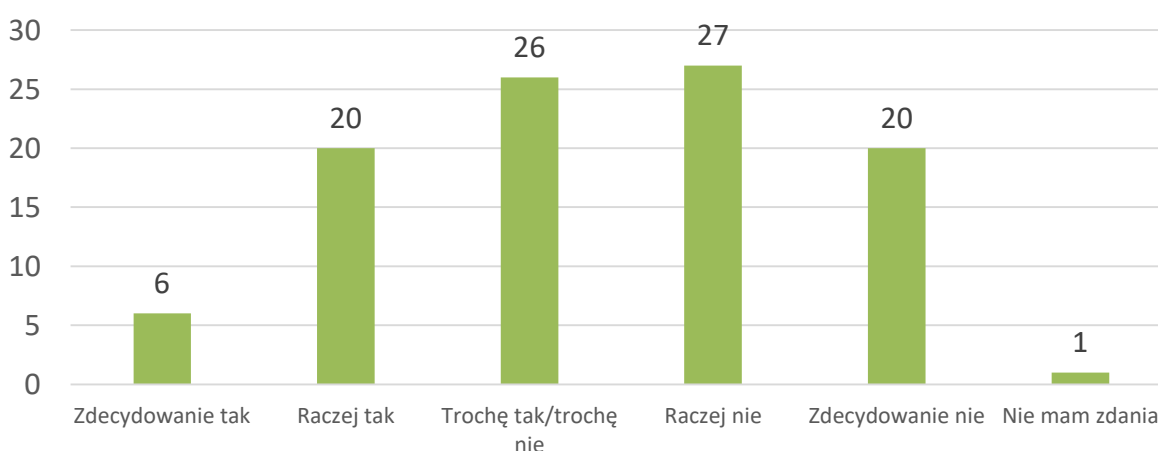
Pierwsze pytanie tematyczne dotyczyło oceny stopnia w jakim ankietowani zgadzają się lub nie ze stwierdzeniem „moja gmina jest dobrym miejscem do życia, w którym mogę realizować wszystkie swoje podstawowe potrzeby”.

Wykres nr 11. Rozkład ankietowanych według oceny stwierdzenia „W jakim stopniu zgadza się Pan/Pani lub nie zgadza ze stwierdzeniem „moja gmina jest dobrym miejscem do życia, w którym mogę realizować wszystkie swoje podstawowe potrzeby”.

Badani najczęściej wybierali odpowiedź „trochę tak/trochę nie” oraz „raczej nie” - po 26 ankietowanych, co może oznaczać, że część elementów pozwala ocenić gminę jako miejsce dobre do życia, ale są również obszary, w których życie w danej gminie nie stwarza możliwości do realizowania podstawowych potrzeb badanych. Spora część ankietowanych – 36 osób odpowiedziała „raczej tak” i „zdecydowanie tak” uznając, że ich miejsce zamieszkania jest dobrym miejscem do życia.

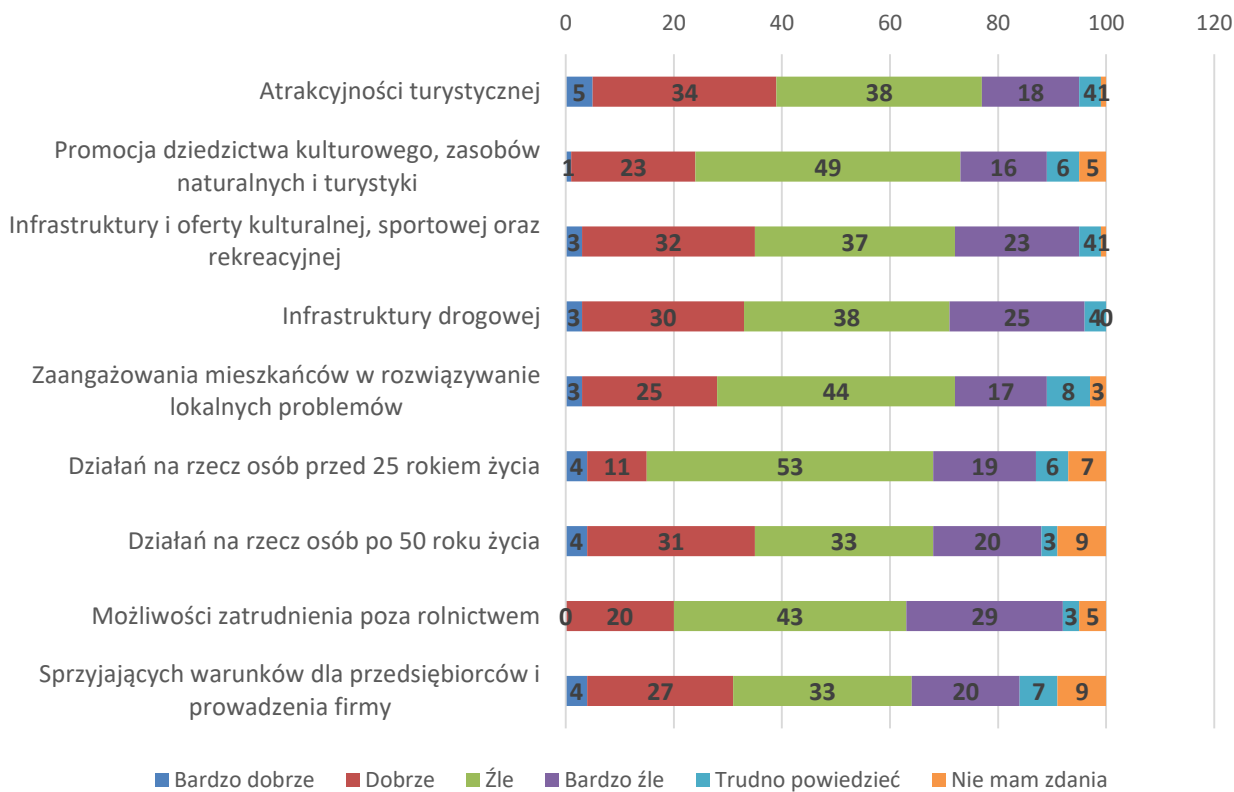
Drugie pytanie oceniało stwierdzenie „w ostatnim roku warunki do życia w mojej gminie poprawiły się”.

Wykres nr 12. Rozkład odpowiedzi ankietowanych na pytanie „W jakim stopniu zgadza się Pan/Pani lub nie zgadza ze stwierdzeniem „w ostatnim roku warunki do życia w mojej gminie poprawiły się”.

Odpowiadając na drugie pytanie, 26 osób uznało, że warunki do życia w ich gminie poprawiły się („zdecydowanie tak” i „raczej tak”). Również 26 osób udzieliło odpowiedzi „trochę tak/trochę nie, a 27 ankietowanych odpowiedziało „raczej nie”. Brak poprawy stwierdza 20 osób natomiast 1 osoba nie ma zdania na ten temat.

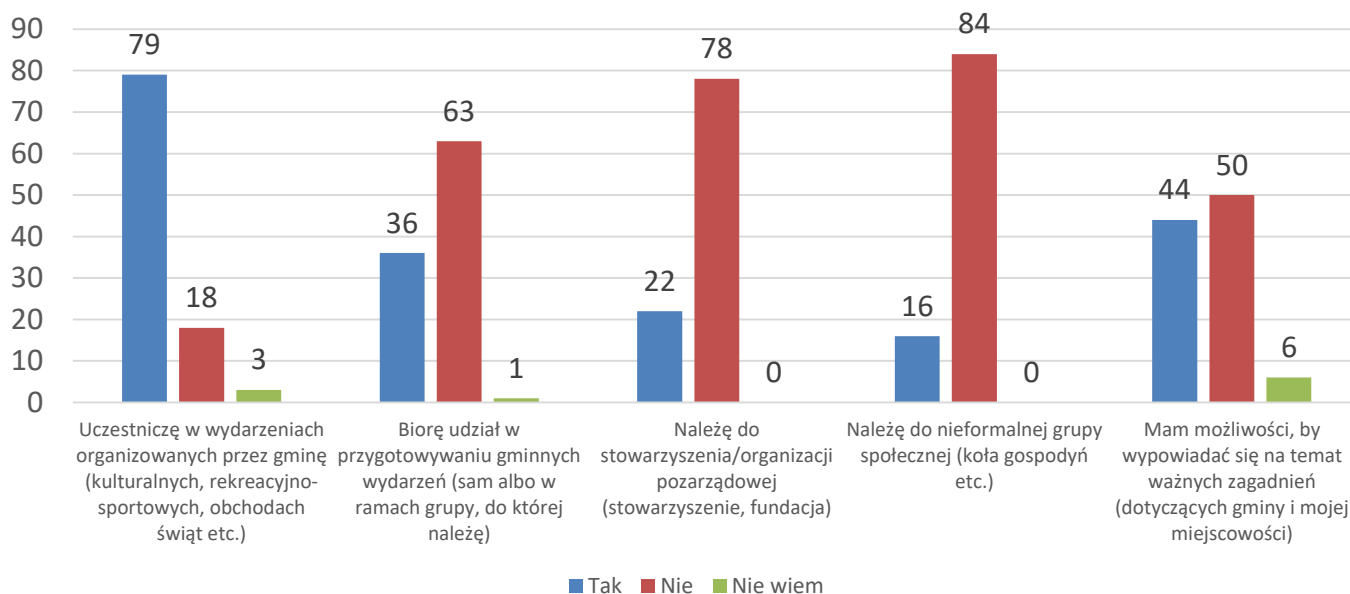
Kolejne pytanie dotyczyło oceny swojej gminy pod względem różnych czynników/działań, które przedstawia poniższy wykres.

Wykres nr 13. Rozkład odpowiedzi ankietowanych na pytanie „Jak obecnie ocenia Pan/Pani swoją gminę pod względem wymienionych czynników/działań”.

W większości czynniki opiniowane przez mieszkańców zostały ocenione na podobnym poziomie zaznaczając głównie odpowiedzi „dobrze” oraz „źle”. Źle i bardzo źle oceniono przede wszystkim działania na rzecz osób przed 25 rokiem życia, możliwości zatrudnienia poza rolnictwem oraz promocję dziedzictwa kulturowego, zasobów naturalnych i turystyki. Ankietowani najlepiej wyrazili się o atrakcyjności turystycznej, infrastrukturze i ofercie kulturalnej, sportowej oraz rekreacyjnej, a także o działaniach na rzecz osób po 50 roku życia.

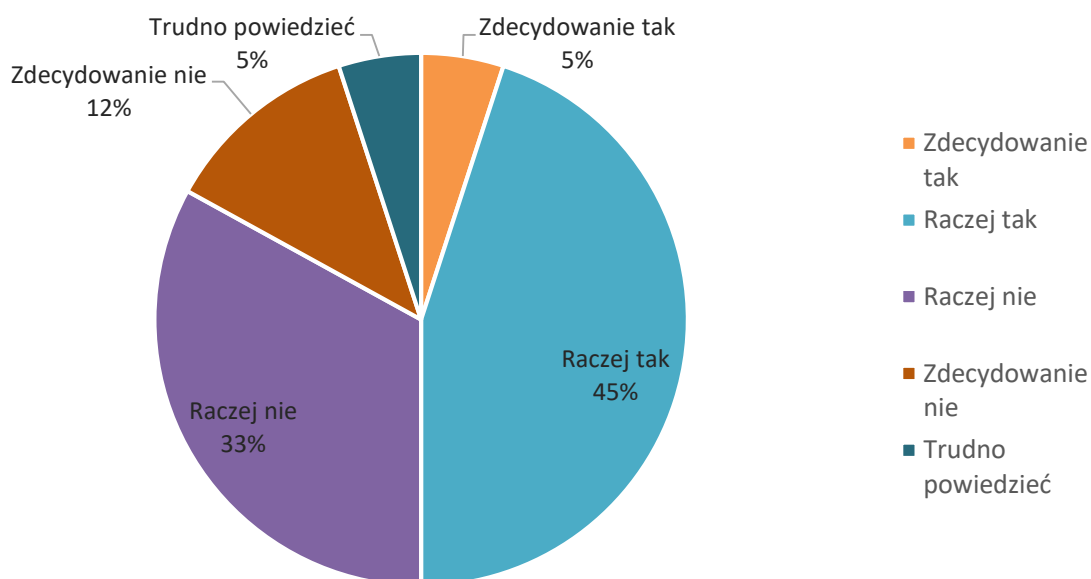
W następnym pytaniu ankietowani zostali poproszeni o ustosunkowanie się do konkretnych stwierdzeń dotyczących 2018 roku.

Wykres nr 14. Rozkład odpowiedzi ankietowanych na pytanie „Proszę ustosunkować się do poniższych stwierdzeń dotyczących ostatniego roku”.

Zdecydowana większość – 79% badanych uczestniczy w wydarzeniach organizowanych przez gminę, z czego ponad połowa z nich – 63% nie bierze udziału w przygotowywaniu gminnych wydarzeń. Członkami organizacji pozarządowych jest 22% ankietowanych natomiast do nieformalnej grupy społecznych należy 16%. Zdecydowana większość ankietowanych nie należy do organizacji pozarządowych – 78% ani nie zrzesza się w nieformalnych grupach – aż 84%. Prawie połowa mieszkańców (44 osoby) uznała, że mają możliwość wypowiadać się na temat ważnych zagadnień dotyczących gminy i swojej miejscowości.

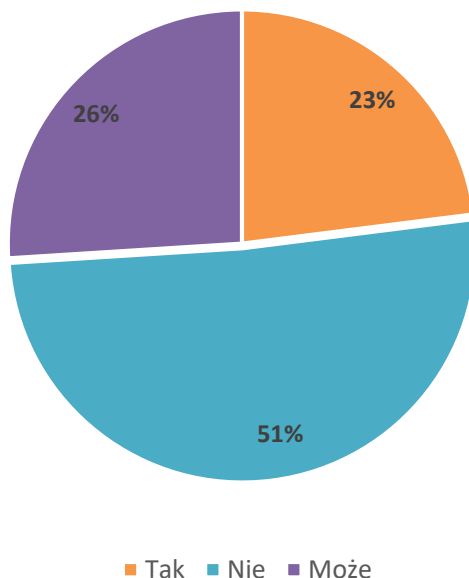
Kolejne pytanie dotyczyło oceny warunków życia w gminie.

Wykres nr 15. Rozkład odpowiedzi ankietowanych na pytanie „Czy jest Pan/Pani zadowolona/y z warunków życia w Pańskiej gminie”

Połowa ankietowanych stwierdziła, że są oni zadowoleni z warunków życia w swojej gminie. Odpowiedź „zdecydowanie tak” zaznaczyło 5%, a „raczej tak” 45%. Niezadowoleni stanowią 45% mieszkańców.

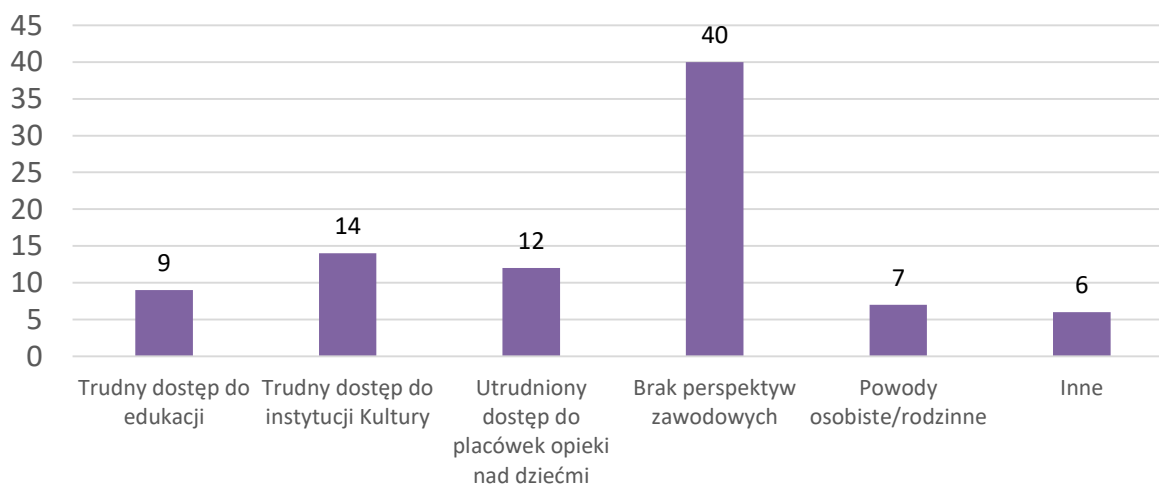
Następne pytanie i dotyczyło rozważań ankietowanych co do zmiany miejsca zamieszkania.

Wykres nr 16. Rozkład odpowiedzi ankietowanych na pytanie: „Czy rozważa Pan/Pani zmianę miejsca zamieszkania?”

Większość ankietowanych - 51% dobrze czuje się w swojej gminie i nie rozważa zmiany miejsca zamieszkania. Nad przeprowadzką zastanawiają się 23 osoby, natomiast 26 osób nie jest zdecydowanych.

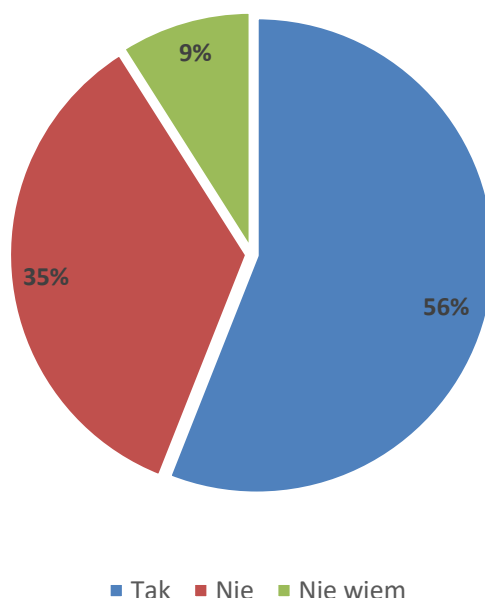
W przypadku, gdy ankietowani odpowiedzieli, że zastanawiają się nad zmianą miejsca zamieszkania, kolejne pytanie dotyczyło powodów, które skłoniły ankietowanego do podjęcia takiej decyzji. Na pytanie wielokrotnego wyboru odpowiedzi udzieliło 49 ankietowanych.

Wykres nr 17. Rozkład ankietowanych ze względu na powody zmiany miejsca zamieszkania.

Analizując odpowiedzi na powyższe pytanie okazało się, iż najczęstszymi powodami skłaniającymi mieszkańców do zmiany miejsca zamieszkania jest brak perspektyw zawodowych (81,6% osób) oraz trudny dostęp do instytucji kultury (28,57% osób). Odpowiedź „utrudniony dostęp do placówek opieki nad dziećmi” – 24,49%, a „trudny dostęp do edukacji” zaznaczyło 18,37% osób,.

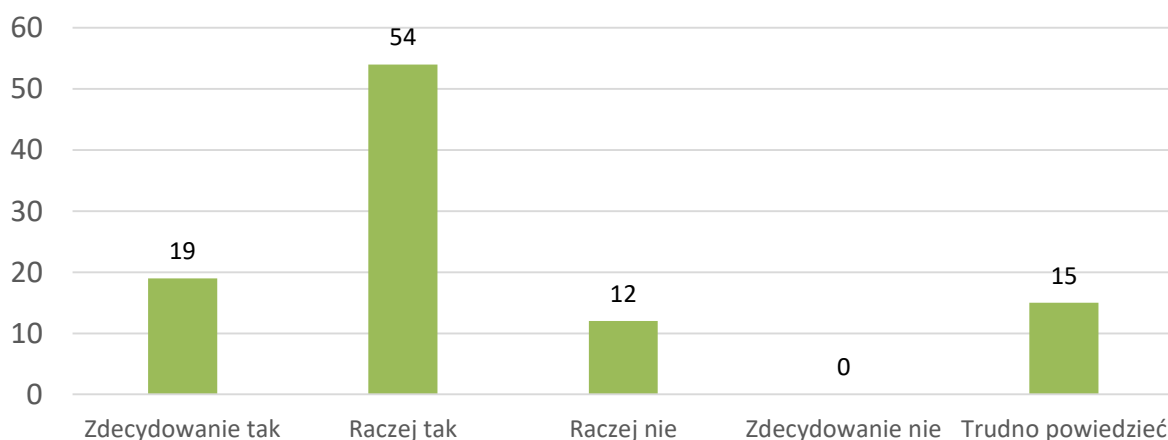
Następnie mieszkańcy obszaru LGD zostali zapytani czy w 2018 roku osobiście korzystali z obiektów finansowanych ze środków unijnych.

Wykres nr 18. Rozkład odpowiedzi ankieterów na pytanie: „Czy Pan/Pani osobiście korzystała/a z infrastruktury / obiektów finansowanych ze środków unijnych w ostatnim roku”.

Ponad połowa ankieterów - 56% korzystała z infrastruktury/obiektów finansowanych ze środków unijnych w ostatnim roku. Z obiektów tych nie korzystało 35% mieszkańców.

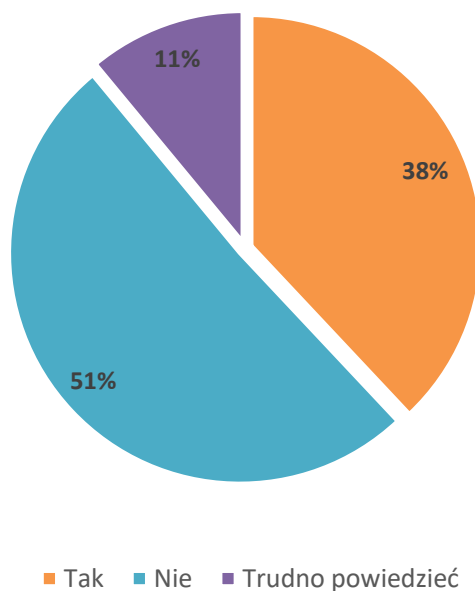
W kolejnym pytaniu ankieterów zostali poproszeni o ocenę zainteresowania mieszkańców projektami związanymi z poprawą infrastruktury.

Wykres nr 19. Rozkład odpowiedzi ankieterów na pytanie: Czy Pani/Pan zdaniem projekty związane z poprawą infrastruktury cieszą się zainteresowaniem mieszkańców”.

Zdecydowana większość ankietowanych - 73% uznała, że projekty związane z poprawą infrastruktury cieszą się zainteresowaniem mieszkańców.

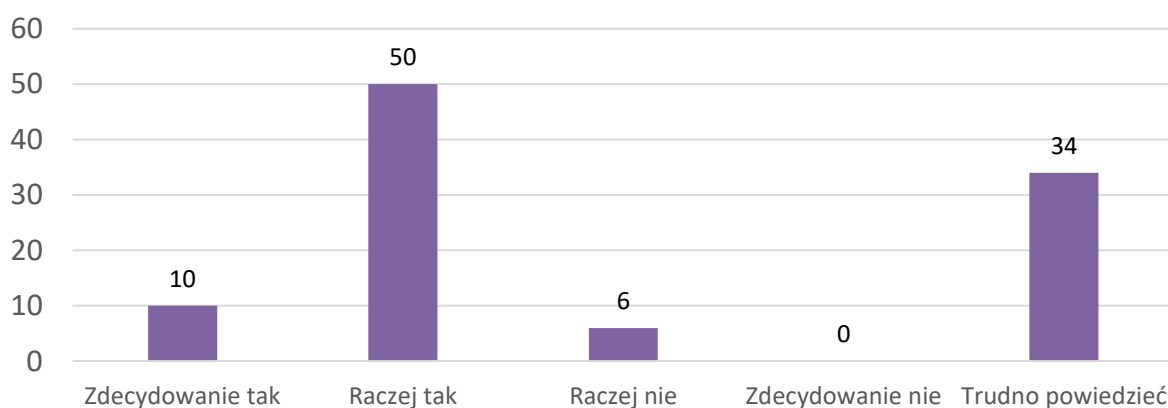
W kolejnym punkcie pytano mieszkańców o uczestnictwo w szkoleniach, spotkaniach czy festynach finansowanych ze środków unijnych.

Wykres nr 20. Rozkład odpowiedzi ankietowanych na pytanie „Czy Pan/Pani osobiście korzystał/a z projektów takich jak szkolenia, spotkania, festyny finansowanych ze środków unijnych w ostatnim roku”.

Ponad połowa odpowiedzi mieszkańców na to pytanie 51% mówi o tym, że nie korzystają oni z projektów takich jak szkolenia, spotkania, festyny. Osoby korzystające z projektów finansowanych ze środków unijnych stanowią 38% ankietowanych, natomiast 11% nie do końca wie, czy korzystali oni z takich projektów. Taki stan może wynikać ze zbyt małej liczby organizowanych wydarzeń lub niewystarczającego informowania o źródłach finansowania wydarzeń.

Następne pytanie dotyczyło oceny zainteresowania mieszkańców projektami finansowanymi ze środków unijnych w zeszłym roku jak na przykład szkolenia, spotkania, festyny.

Wykres nr 21. Rozkład odpowiedzi ankietowanych na pytanie „Czy Pana/Pani zdaniem projekty te cieszą się lub nie cieszą zainteresowaniem mieszkańców”.

Mieszkańcy w większości uznali, że projekty finansowane ze środków unijnych cieszą się zainteresowaniem mieszkańców. Odpowiedzi „raczej tak” udzieliło 50% badanych, a „zdecydowanie tak” 10%.

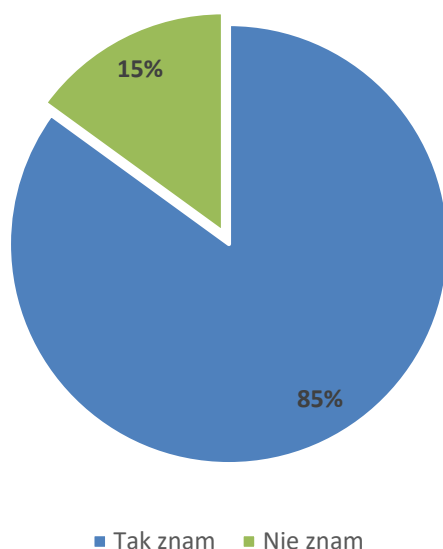
W dalszej kolejności zapytano o obszar działań, na które mieszkańcy chcieliby przeznaczyć dodatkowe środki, jeżeli byłyby dostępne. Pytanie wielokrotnego wyboru.

Wykres nr 22. Rozkład odpowiedzi ankietowanych na pytanie „Proszę sobie wyobrazić, że ma Pan/Pani możliwość decydowania o podziale dodatkowych środków finansowych w swojej gminie. Które z poniżej wymienionych obszarów dofinansował/a/by Pan/i w pierwszej kolejności”.

W pierwszej kolejności ankietowani przeznaczyliby dodatkowe środki na infrastrukturę drogową (52%), następnie mieszkańcy dofinansowaliby infrastrukturę i ofertę społeczno-kulturalną, sportową i rekreacyjną (48%). Na trzecim miejscu wśród obszarów wymagających dofinansowania ankietowani wytypowali potrzebę zwiększenia miejsc pracy poza rolnictwem (39%). Najmniej osób przeznaczyłoby dodatkowe środki na działania umożliwiające podjęcie pracy przez osoby po 50 roku życia (11%) oraz działania wzmacniające tożsamość mieszkańców z regionem (12%).

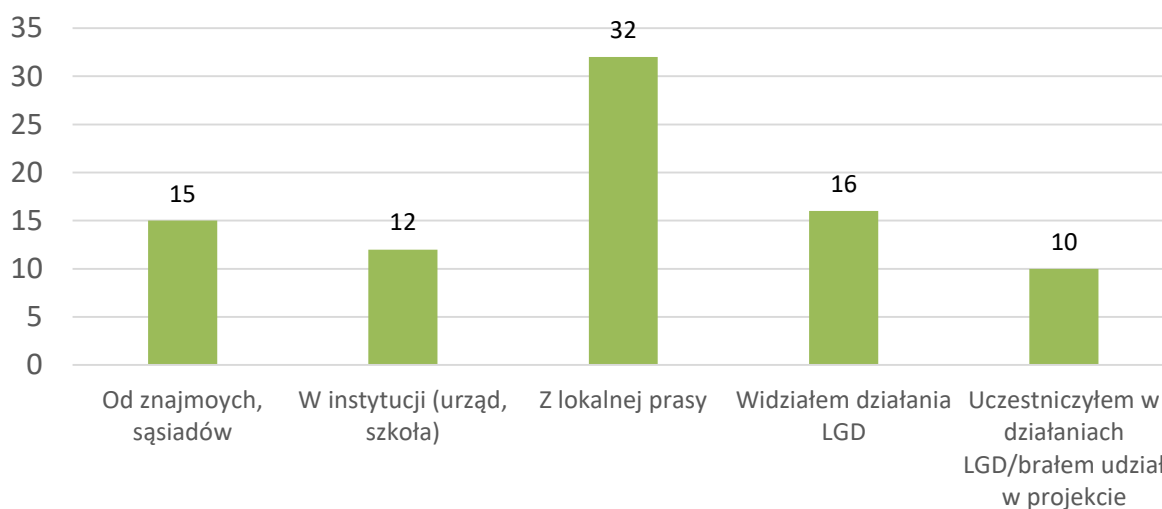
Następnie mieszkańcy zostali zapytani o znajomość Lokalnej Grupy Działania „Kraina Rawki”. Odpowiedzi kształtują się następująco:

Wykres nr 23. Rozkład ankietowanych według znajomości LGD.

Zdecydowana większość ankietowanych mieszkańców (85%) zna Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Kraina Rawki”.

Ankietowani, którzy odpowiedzieli twierdząco na poprzednie pytanie, w dalszej kolejności wskazali sposób, w jaki dowiedzieli się o Lokalnej Grupie Działania. Na pytanie odpowiedzi udzieliło 85 osób.

Wykres nr 24. Rozkład odpowiedzi ankietowanych na pytanie „W jaki sposób dowiedział się Pan/Pani o Lokalnej Grupie Działania „Kraina Rawki”.

Najwięcej osób o LGD dowiedziało się z lokalnej prasy (32 osoby), następnie poprzez dostrzeżenie działań LGD (16 osób) oraz od znajomych/sąsiadów (15 osób).

6.3 Wnioski z badania ankietowanego.

Lokalna Grupa Działania „Kraina Rawki” cieszy się bardzo dużą rozpoznawalnością wśród mieszkańców obszaru LGD. Ankietowani nie do końca potrafią stwierdzić czy ich gminy są miejscem do życia, w którym mogą realizować wszystkie swoje podstawowe potrzeby, jednak większość z nich uważa, że warunki do życia w gminach uległy poprawie w stosunku do ubiegłego roku. Najważniejsze problemy, które wskazywano to zbyt mało działań na rzecz osób przed 25 rokiem życia, kiepskie możliwości zatrudnienia poza rolnictwem oraz zbyt mała promocja dziedzictwa kulturowego, zasobów naturalnych i turystyki. Mieszkańcy najwięcej pozytywnych opinii wyrazili na temat atrakcyjności turystycznej, infrastruktury i oferty kulturalnej, sportowej oraz rekreacyjnej, a także o działaniach na rzecz osób po 50 roku życia. Z analizy ankiet wynika, iż istnieje potrzeba większego dofinansowania działań w sferze infrastruktury drogowej, infrastruktury i oferty społeczno-kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej, oraz zwiększenia miejsc pracy poza rolnictwem. Należy również wzmocnić działania mające na celu zwiększenie zaangażowania społecznego w sprawy lokalne. Mieszkańcy chętnie uczestniczą w wydarzeniach organizowanych przez gminę, a część z nich bierze również udział w ich przygotowaniu. Połowa ankietowanych jest zadowolona z warunków życia w swojej gminie. Osoby, które rozważają ewentualną zmianę miejsca zamieszkania jako powód podają głównie brak perspektyw zawodowych oraz trudny dostęp do instytucji kultury. W tych obszarach należałoby zintensyfikować przyszłe działania.

VII. Warsztat refleksyjny

Rekomendowaną przez autorów „Podręcznika monitoringu i ewaluacji lokalnych strategii rozwoju” formą ewaluacji on-going jest seria realizowanych raz do roku ćwiczeń badawczych, których kulminacją jest warsztat ewaluacyjny. Jego głównym celem jest bieżąca analiza procesu wdrażania i jego efektów oraz zmian w otoczeniu LSR, służących lepszemu zrozumieniu osiągniętych rezultatów i oszacowaniu, w jakim stopniu zbliżają nas one do osiągnięcia głównych celów. LGD „Kraina Rawki” zorganizowało warsztat refleksyjny, który odbył się 21 lutego 2019 roku w siedzibie LGD w Starej Rossosze. Warsztat poprowadziła Pani Małgorzata Malec moderatorka, facylitatorka, animatorka i trenerka m.in. Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich. W spotkaniu wzięło udział 18 osób, byli to członkowie Zarządu i Rady LGD, członkowie LGD, przedstawiciel Urzędu Marszałkowskiego - Zastępca Dyrektora Departamentu Funduszu Rozwoju Obszarów Wiejskich Pan Włodzimierz Wojtaszek, przedstawiciel Łódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Bratoszewicach o. Rawa Mazowiecka, przedstawiciel Izby Rolniczej Woj. Łódzkiego, przedstawiciele sąsiednich LGD - Lokalna Grupa Działania „Gniazdo” oraz Stowarzyszenie LGD Ziemia Chełmońskiego, przedstawiciel Koła Gospodyń Wiejskich działającego na obszarze LGD, a także przedstawiciele stowarzyszeń, pszczelarzy, przedsiębiorcy oraz pracownicy biura LGD. Merytoryczną podstawą przeprowadzenia warsztatu były dane zgromadzone przez biuro LGD pochodzące z monitoringu realizacji Strategii, informacje pozyskanych od Samorządu Województwa, dane na temat funkcjonowania LGD, informacje z gmin na temat sytuacji społeczno-gospodarczej i ankiety internetowe. Warsztat stanowił uzupełnienie monitoringu o konieczną interpretację i ocenę zgromadzonych danych.

Podczas warsztatu wypracowano odpowiedzi na następujące pytania:

- a. Czy realizacja finansowa i rzeczowa LSR przebiegała zgodnie z planem i można ją uznać za zadowalającą?**

Realizacja finansowa i rzeczowa przebiega zadowolająco. W 2018 r. roku osiągnięto zaplanowane „kamienie milowe” przy realizacji LSR. Uczestnicy warsztatu refleksyjnego zwracają już teraz uwagę na zagrożenie osiągnięcia wszystkich wskaźników zaplanowanych w LSR, ze względu na dezaktualizację diagnozy, tworzonej kilka lat temu.

b. Czy jakość projektów wybieranych we wszystkich obszarach tematycznych jest zadowolająca?

Jakość składanych projektów w dużym stopniu wpływa na osiąganie wskaźników w zaplanowanym czasie. Zwrócono uwagę, iż jakość projektów zależy również od wiedzy i doświadczenia wnioskodawców. Niezależnie od obszaru tematycznego zdarzają się tzw. dobre i złe wnioski.

Może pojawić się zagrożenie, że wnioski spełniające wymagania formalne mogą być „słabe jakościowo”. Oznacza to, że już na początkowym etapie źle rokują, co do osiągnięcia wskaźników, a co za tym idzie celów LSR.

Uczestnicy warsztatu refleksyjnego zwrócili także uwagę na to, aby w przyszłości rozważyć dodatkową punktację za jakość merytoryczną wniosków tak, aby uniknąć potem problemów w realizacji tzw. „słabych wniosków”.

Dodatkowo jasne i szczegółowe instrukcje wypełniania wniosków, mogą wpłynąć na jakość składanych projektów. Warto rozważyć również uproszczenie procedury składania wniosków, a także organizację szkoleń z tworzenia i pisanie wniosków oraz załączników.

c. W jakim stopniu stosowane kryteria wyboru projektów spełniają swoją rolę?

Kryteria wyboru grantów w ramach projektów grantowych są jasne i obiektywne. W związku z ewaluacją kryteriów wyboru operacji w zakresie podejmowania i rozwijania przedsiębiorczości podczas warsztatu refleksyjnego w 2018 roku LGD jest w trakcie zmiany kryteriów. Propozycje zmian kryteriów została zamieszczona na stronie LGD w celu konsultacji i będą uchwalane przez Zarząd. Pracownicy biura LGD wyrażają obawę, iż wnioski przemyślane i lepsze pod względem merytorycznym mogą przegrać z wnioskami pisanymi pod kryteria. Nie ma możliwości zastosowania punktacji otwartej oceniającej wniosek pod względem merytorycznym, punktacja może być tylko „zero-jedynkowa”.

Zdaniem uczestników warsztatów, stosowane kryteria są jasne, przejrzyste i nie powodują kwestii spornych. Beneficjenci również nie zgłaszają uwag w sprawie kryteriów wyboru.

d. W jakim stopniu wybierane projekty realizowane w ramach LSR przyczyniają się do osiągnięcia celów LSR i w jakim stopniu przyczyniają się do odpowiadania na potrzeby społeczności z obszaru LGD?

Uczestnicy warsztatu zwrócili uwagę na zróżnicowanie potrzeb pomiędzy gminami na terenie działania LGD „Kraina Rawki”. Tereny podmiejskie są bardziej prospołeczne i wykazują większe zapotrzebowanie na projekty miękkie.

Obserwuje się w dalszym ciągu zapotrzebowanie gmin na infrastrukturę. Widać również zróżnicowanie gmin pod względem ilości i jakości inicjatyw oddolnych. W niektórych miejscach w nadal decyduje wójt, a w innych mieszkańcy.

Rozwój gospodarczy i spadek bezrobocia ma duży wpływ na realizację LSR. Obecna wartość projektów przekracza często możliwości finansowe do ich realizacji zapisane w LSR, ponieważ były szacowane w 2014 roku. Nastąpiła dezaktualizacja grup

defaworyzowanych. W tak szybko zmieniającej się przestrzeni społecznej, gospodarczej, ekonomicznej, konieczna jest aktualizacja wskaźników zapisanych w LSR.

e. Czy przyjęty system wskaźników sprawdza się i dostarcza wszystkich potrzebnych informacji?

System przyjętych wskaźników, zdaniem uczestników warsztatu refleksyjnego sprawdza się. Natomiast realizacja wszystkich wskaźników w LSR może być trudna ze względu na zmiany społeczno - ekonomiczne jakie miały miejsce zarówno na terenie działania LGD „Kraina Rawki” jak i całego kraju. Jedną z takich przesłanek aktualizacji diagnozy, a co za tym idzie wskaźników jest między innymi znaczny spadek bezrobocia w ostatnich 5 latach.

f. Czy procedury naboru, wyboru i realizacji projektów są przyjazne dla beneficjentów?

Zgodnie z wynikami ankiety monitorującej beneficjentów procedury naboru, wyboru i realizacji projektów są przyjazne i przejrzyste i nie ma problemów z ich zrozumieniem. Uczestnicy warsztatu zwrócili uwagę na ewentualne zmiany w procedurach tj: wydłużenie czasu na uzupełnienia dokumentacji oraz zmniejszenie ilości ofert.

g. Jaka jest skuteczność działania biura LGD (działań animacyjnych, informacyjno-promocyjnych, doradczych)?

Skuteczność działania LDG Kraina Rawki jest bardzo dobra. Działania, które są podejmowane należy kontynuować. Działalność biura np. osiągnięte wskaźniki (kamienie milowe) jest dowodem na skuteczność działania biura LGD. Bardzo wysoka ocena biura w przeprowadzonym badaniu ankietowym również jest dowodem na bardzo dobrą pracę biura.

h. Jakie zmiany należy wprowadzić w działaniach LGD, by skuteczniej realizowała cele LSR?

Uczestnicy warsztatu refleksyjnego wskazali konieczność zmiany wskaźników (dostosowanie do aktualnych potrzeb, środków finansowych i cen) i aktualizację diagnozy. Dodatkowo warto podjąć szerszą działalność animacyjną na terenie działania LGD w celu realizacji zapisów w strategii i zwiększenia zaangażowania społecznego w sprawy lokalne. Pojawił się również pomysł na pozyskanie środków zewnętrznych na dodatkowe działania stowarzyszenia.

Wnioski wypracowane podczas warsztatu refleksyjnego zostaną przeanalizowane przez zespół złożony z pracowników biura, Zarządu oraz Radę LGD. Pozytywnie zaopiniowane zostaną zatwierdzone uchwałą Zarządu oraz przekazane do realizacji poszczególnym organom LGD.

VIII. Wnioski

Poprzez analizę niniejszego raportu ewaluacyjnego obejmującego swoim zakresem okres od 1.01.2018 r. do 31.12.2018r. można wnioskować, iż Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Kraina Rawki” efektywnie wydatkuje środki pieniężne oraz

w odpowiednim tempie osiąga zamierzone wskaźniki celów i przedsięwzięć Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2014-2020. Mówi o tym analiza postępu finansowego oraz realizacji wskaźników produktu.

Realizacja wskaźników dla działania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 odbyła się zgodnie z aktualnym harmonogramem naborów, planem komunikacji oraz planem szkoleń. Osiągnięte wskaźniki pozwoliły na realizację „kamienia milowego” oraz nie budzą zastrzeżeń w ich dalszej realizacji. Wszelkie procedury i dokumenty wewnętrzne LGD na bieżąco są dostosowywane do obecnie obowiązujących przepisów i wraz z wypracowaną strukturą organizacyjną stanowią spójny system wdrażania LSR.

Budżet przeznaczony na realizację działań w 2018 roku został wydatkowany na bardzo wysokim poziomie, a pozostałe środki przesunięto na kolejne lata. Aktywność LGD w realizacji działań wspierających realizację LSR była wysoka i koncentrowała się zwłaszcza w obszarze działań informacyjno-promocyjnych jak również integracji lokalnej społeczności. Pozytywną rolę w motywowaniu lokalnych podmiotów i mieszkańców do korzystania ze środków przeznaczonych na realizację LSR odegrało doradztwo i działalność informacyjno-promocyjna, jaką LGD prowadziło wśród lokalnej społeczności.

W 2019 roku LGD „Kraina Rawki” będzie nadal ogłaszać nabory wniosków zgodnie z harmonogramem, a także realizować międzynarodowy projekt współpracy - Kreator Przedsiębiorczości, mający na celu rozwijanie przedsiębiorczości. Projekt jest skierowany do przedszkolaków, uczniów szkół podstawowych, przedsiębiorców i organizacji pozarządowych. Planowane także jest zwiększenie ilości działań aktywizujących mieszkańców obszaru LGD, a w szczególności dla osób z grup defaworyzowanych. Będą także podejmowane działania promocyjne i informacyjne związane z kolejnymi naborami.

IX. Spis wykresów

- ❖ Wykres nr 1 Rozkład ankietowanych ze względu na zakres udzielonego doradztwastr. 6
- ❖ Wykres nr 2 Rozkład ankietowanych ze względu na formę udzielonego doradztwa.....str.7
- ❖ Wykres nr 3 Rozkład ocen ze względu na poziom wiedzy i kompetencji pracowników.....str.7
- ❖ Wykres nr 4 Ocena poziomu obsługi potencjalnych beneficjentów..... str.7
- ❖ Wykres nr 5 Rozkład ocen dotyczących sposobu przekazania informacji.....str.8
- ❖ Wykres nr 6 Rozkład ankietowanych ze względu na ocenę poziomu wiedzy w zakresie doradztwa.....str.8
- ❖ Wykres nr 7. Rozkład ankietowanych ze względu na ocenę zadowolenia z udzielonego doradztwastr. 9
- ❖ Wykres nr 8 Rozkład ankietowanych ze względu na źródło informacji o dofinansowaniu...str.9
- ❖ Wykres nr 9 Rozkład ankietowanych ze względu na status na rynku pracystr.29
- ❖ Wykres nr 10 Rozkład ankietowanych ze względu na wykształceniestr. 29
- ❖ Wykres nr 11 Rozkład ankietowanych według oceny stwierdzenia „W jakim stopniu zgadza się Pan/Pani lub nie zgadza ze stwierdzeniem „moja gmina jest dobrym miejscem do życia, w którym mogę realizować wszystkie swoje podstawowe potrzeby”str.30
- ❖ Wykres nr 12 Rozkład odpowiedzi ankietowanych na pytanie „W jakim stopniu zgadza się Pan/Pani lub nie zgadza ze stwierdzeniem „w ostatnim roku warunki do życia w mojej gminie poprawiły się”str.30

- ❖ Wykres nr 13 Rozkład odpowiedzi ankietowanych na pytanie „Jak obecnie ocenia Pan/Pani swoją gminę pod względem wymienionych czynników/działań”str.31
- ❖ Wykres nr 14 Rozkład odpowiedzi ankietowanych na pytanie „Proszę ustosunkować się do poniższych stwierdzeń dotyczących ostatniego roku”str.32
- ❖ Wykres nr 15 Rozkład odpowiedzi ankietowanych na pytanie „Czy jest Pan/Pani zadowolona/y z warunków życia w Pańskiej gminie”str.32
- ❖ Wykres nr 16. Rozkład odpowiedzi ankietowanych na pytanie: „Czy rozważa Pan/Pani zmianę miejsca zamieszkania?”str.33
- ❖ Wykres nr 17 Rozkład ankietowanych ze względu na powody zmiany miejsca zamieszkania.....str.33
- ❖ Wykres nr 18 Rozkład odpowiedzi ankietowanych na pytanie: „Czy Pan/Pani osobiście korzystała/a z infrastruktury / obiektów finansowanych ze środków unijnych w ostatnim roku”str.34
- ❖ Wykres nr 19 Rozkład odpowiedzi ankietowanych na pytanie: Czy Pani/Pan zdaniem projekty związane z poprawą infrastruktury cieszą się zainteresowaniem mieszkańców.....str.34
- ❖ Wykres nr 20 Rozkład odpowiedzi ankietowanych na pytanie „Czy Pan/Pani osobiście korzystał/a z projektów takich jak szkolenia, spotkania, festyny finansowanych ze środków unijnych w ostatnim roku”str.35
- ❖ Wykres nr 21 Rozkład odpowiedzi ankietowanych na pytanie „Czy Pana/Pani zdaniem projekty te cieszą się lub nie cieszą zainteresowaniem mieszkańców”str.35
- ❖ Wykres nr 22 Rozkład odpowiedzi ankietowanych na pytanie „Proszę sobie wyobrazić, że ma Pan/Pani możliwość decydowania o podziale dodatkowych środków finansowych w swojej gminie. Które z poniżej wymienionych obszarów dofinansował/a/by Pan/i w pierwszej kolejności”str.36
- ❖ Wykres nr 23 Rozkład ankietowanych według znajomości LGDstr.37
- ❖ Wykres nr 24 Rozkład odpowiedzi ankietowanych na pytanie „W jaki sposób dowiedział się Pan/Pani o Lokalnej Grupie Działania "Kraina Rawki"str.37

X. Spis tabel

- ❖ Tabela nr 1 Źródła danych oraz metody ich zbierania.....str. 3
- ❖ Tabela nr 2 Stopień realizacji celu ogólnego 1 i wskaźników LSRstr.15
- ❖ Tabela nr 3 Stopień realizacji celu ogólnego 2 i wskaźników LSRstr.16
- ❖ Tabela nr 4 Stopień realizacji celu ogólnego 3 i wskaźników LSRstr.17
- ❖ Tabela nr 5 Zestawienie rzeczowo-finansowe funkcjonowania biura LGD „Kraina Rawki” - wydatki poniesione do końca 2018 rokustr.19
- ❖ Tabela nr 6 Poziom realizacji budżetu LSR w ramach celu ogólnego 1.....str. 20
- ❖ Tabela nr 7 Poziom realizacji budżetu LSR w ramach celu ogólnego 2.....str. 20
- ❖ Tabela nr 8 Poziom realizacji budżetu LSR w ramach celu ogólnego 3.....str. 21
- ❖ Tabela nr 9 Zasięg działań komunikacyjnych dotyczących spotkań informacyjnych dot. Projektów grantowych.....str.22
- ❖ Tabela nr 10 Realizacja planu komunikacji.....str.25